

I/S Lertranskøb
Peter Christensen
Amtsvejen 63
6400 Sønderborg

CVR-nr. 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 2920 1970
Dato: 25. april 2025
Sagsnr.: 23/43537

Skabelonversion: 10.4

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

af rødbrændende ler gældende til den 25. april 2035 på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	3
1.1	Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding	3
1.2	Før tilladelsen tages i brug	4
1.3	Ejerforhold.....	5
2	Sagens baggrund	5
2.1	Ansøgningens indhold	5
2.2	Beskrivelse	6
3	Vilkår.....	7
3.1	Omfang af retten til at indvinde	7
3.2	Drift.....	8
3.3	Adgangsforhold og afstande.....	10
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	11
3.5	Efterbehandling m.m.....	12
4	Generelle bestemmelser	13
4.1	Tilsyn.....	13
4.2	Tinglysning af efterbehandlingsvilkår.....	13
4.3	Arkæologi.....	13
4.4	Råstofafgift	13
4.5	Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.....	14
4.6	Indberetning af indvunden mængde.....	14
4.7	Indberetning til GEUS	14
4.8	Tilførsel af jord.....	14
4.9	Miljølovgivning i øvrigt	14
4.10	Forsyningsledninger	15
5	Sikkerhedsstillelse	15
6	Ansøgningsprocessen	15
6.1	Myndighedshøring.....	16
6.2	Miljøvurderingsloven.....	17
6.3	Partshøring	17
7	Regionens vurdering af sagen	19
7.1	Lovgrundlag	19
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	19
8	Klagevejledning og underretning	31

8.1	Klagevejledning.....	31
8.2	Underretning om afgørelsen	32
9	Bilag	33

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har regionen vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2020
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- indsatsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- naturbeskyttelsesloven
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 10.000 m³ rødbrændende ler årligt på 4,7 ha af dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Se oversigtskort herunder og i bilag 1:

Oversigtskort over området med markering af adgangsvej fra Brovej og udkørsel via Skovgade.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommene uden hensyn til, hvornår retten er stiftet, og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse, eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstoftilladelsen kan tilbagekaldes af regionen i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Regionen skal give accept til, at indvindingen påbegyndes, herunder arbejdet med at afrømme muld og overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Indmåling og markering af rørlagt vandløb (Skodsbølgaardsbæk). Gravegrænse mod vandløbet markeres med pæle jf. vilkår 4.
- Afsætning af indvindingsareal og gravegrænse mod vest. Markering foretages med pæle jf. vilkår 6.

Øvrige nødvendige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat, herunder tilladelse til etablering af tilkørselsvej over det rørlagte vandløb (krydsningstilladelse).

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Henning Gefke Hansen som ejer af matr.nr. 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund mens Sønderborg Kommune står som ejer af vejmatriklen 1020 Egersund Ejerlav, Egersund. Henning Gefke Hansen har givet samtykke til det ansøgte projekt ved underskrift på ansøgningen, mens Sønderborg Kommune har givet samtykke til det ansøgte projekt via mail til ansøger, se bilag 5.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- Peter Christensen, I/S Lertranskøb har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler på 4,7 ha på dele af matr.nr. 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund ejet af Henning Gefke Hansen samt del af matr.nr. 1020 Egersund Ejerlav, Egersund ejet af Sønderborg Kommune.
- Der forventes indvinding til ca. 1,3 meter under terræn, og der indvindes ikke under grundvandspejlet.
- Indvindingen forventes påbegyndt i 2024 og afsluttet 2033.
- Der ønskes følgende driftstider: kl. 07.00 til 16.00 mandag - fredag. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april til ultimo september).
- Råstofferne påtænkes anvendt til teglproduktion på Matzens Teglværk i Egersund.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: Hydraulisk gravemaskine, Liebherr R926 og dozer, Komatsu D65, og der forventes et årligt forbrug af 440 liter dieselolie.
- Der opbevares ikke brændstof i graven.
- Der foretages ikke vandindvinding eller afledning af vand.
- Der genereres ikke affald i forbindelse med aktiviteterne i råstofgraven.

- Skulle der være brug for bekæmpelse af støv, vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård.
- Der er medsendt tilladelse fra Sønderborg Kommune til at benytte adgangsvej via Brovej 55 og udkørsel til Skovgade i østlig retning.
- Der graves i parallelle baner og leret læsses direkte på lastbiler, som kører leret til forarbejdning på teglværket.
- Området efterbehandles løbende til landbrugsdrift ved at genudlægge afgrømt muld, og der etableres dræn på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes.

2.2 Beskrivelse

Projektet omfatter råstofindvinding af rødbrændende ler. Ansøger har udført prøvegravninger og fundet 1 meter tykt lag brugbart rødbrændende ler lige under muldlaget, som er ca. 30 cm tykt. Et enkelt hul blev gravet til 3 meter, og der var ingen vandtilstrømning.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler årligt i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der holdes en graveafstand på 25 meter til grundmurede bygninger.

Der indvindes ikke under grundvandsspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter under muldlaget. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april til ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund. Når der indvindes, kører der op til 96 lastbiler på en dag svarende til gennemsnitligt ca. 10 lastbiler i timen.

Adgangsvej til indvindingsområdet sker via en markvej fra Brovej, og der benyttes udkørsel via matr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund til Skovgade, hvorfra der køres mod øst til Bøsbækvej og videre til Skodsbølvej og Brovej. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj og 239 meter lang støvjold mod ejendommene mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Der opbevares ikke brændstof i graven. Bekæmpelse af støv vil ske ved vanding med vand fra teglværket eller nærliggende gård.

Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afgrømt muld og grube jorden. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.

Projektet er tilpasset i forhold til retablering af dræn, se afsnit 7.2.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang af retten til at indvinde

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 10.000 m³ rødbrændende ler.
3. Projektet skal holdes inden for det indtegnede område (herefter kaldet projektområdet), som fremgår af bilag 1.
4. Det rørlagte vandløb, Skodsbølgårdsbæk, som løber gennem projektområdet, skal indmåles og en afstand på 4 meter målt fra rørets ydersider skal markeres med pæle i marken langs røret på hver side af dette før afrømning af muld påbegyndes. Pælene til afmærkning må ikke fjernes mens der er pågår jordarbejde relateret til råstofindvindingen eller mens etappen henstår med åbne partier, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe. Af hensyn til den fortsatte dyrkning af jorden kan afmærkningen ske forud for hver gravekampagne, dog som minimum for hele vandløbsstrækningen inden for den pågældende graveetape.
5. Indvindingen skal ske inden for den del af projektområdet, som defineres af de afstandskrav, der fremgår af vilkår 20-22 (herefter kaldet indvindingsarealet). Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt, som indvindingen skrider frem.
6. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med regionen. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
7. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
8. Til råstofindvinding må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1 stk. Liebherr R926 Gravemaskine og 1 stk. Komatsu R65 dozer. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra regionen.
9. Regionen skal til enhver tid holdes underrettet om hvilken virksomhed, der forestår indvindingen.

10. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til en hver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

11. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider er:

- Råstofindvinding: Hverdage mandag til fredag kl. 07.00 til 16.00, dog ikke helligdage og juleaftensdag.
 - I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra regionen.
12. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage / sted	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag / Skovgade	07.00 – 16.00	45 dB (A)
Mandag – fredag / øvrige	07.00 – 16.00	55 dB (A)
Andre tidspunkter, herunder lørdage, søndage og helligdage	Lukket	-

Grænseværdien på 45 dB (A) er gældende overalt i områder til støjfølsom arealanvendelse, mens grænseværdien på 55 dB (A) gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land.

Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere, at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

13. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af tydeligt hørbare toner eller impulser, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer, som efter regionens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Regionen vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener.

Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau):

Anvendelse	Tidspunkt	Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz) $L_{pA,LF}$	Infralyd (G-vægtet lydniveau) L_{pG}
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB
Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			KB-Vægtet accelerationsniveau L_{wv}
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

14. Hvis regionen finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger samt dokumentere, at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og/eller vibrationer er overholdt. Målinger og beregninger skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner.
15. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at afskærme støjkluder yderligere med støjskærme), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
16. Etableringen af støjafskærmning (i det følgende benævnt støjvold) skal ske i en med regionen nærmere aftalt periode. Naboerne skal informeres om denne etablering mindst 7 dage forinden opstart.
17. Der skal etableres en støjvold mod ejendommene på Skovgade for at mindske støjgener fra råstofgraven jf. bilag 4.
18. For støjvolden gælder:

- a. Støjvoldens fod må ikke placeres nærmere end 10 meter fra matrikelstel mod Skovgade.
- b. Støjvoldens hældning må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
- c. Støjvolden skal have en højde på 5 meter.
- d. Støjvolden må ikke hindre vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme.
- e. Støjvolden kan udelades hvis beboere på skovgade 26 til 48 skriftligt tilkendegiver dette. Tilkendegivelsen kan på ethvert tidspunkt trækkes tilbage. Der skal i så fald etableres den del af volden, som gennem støjberegninger kan dokumenteres virksom ved de beboere, der ikke ønsker støjvolden udeladt.

19. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse.

3.3 Adgangsforhold og afstande

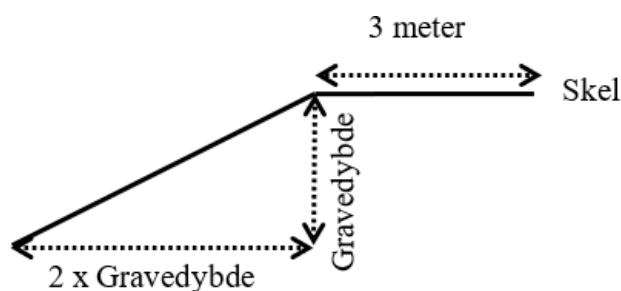
Vilkår efter vejloven

Adgang til råstofgraven må kun ske via adgangsvej til Brovej 55 og udkørsel til Skovgade mod øst jf. midlertidig adgangstilladelse med tilhørende vilkår udstedt af Sønderborg Kommune den 9. marts 2022, bilag 5.

Vilkår efter råstofloven

Graveafstande og begrænsninger

- 20. Der må ikke graves nærmere end 4 meter fra ydersiderne af det rørlagte offentlige vandløb Skodbølgebæk. Der må efter de 4 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2.
- 21. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, nabostel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer(ne) og godkendt skriftligt af regionen. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på 1:2, jf. følgende figur:

- 22. Der må ikke graves nærmere end minimum 25 meter fra grundmurede bygninger. Der må efter de 25 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2.

23. Tilladt maksimal gravedybde er til forekomstens bund af rødbrændende ler eller 1 meter over højeste grundvandsstand uanset årstidsvariationer (forventelig grundvandsstand er kote ca. 3,5 meter DVR90) under forudsætning af, at skråningsanlæg ikke overskrides. Grundvandsspejlets forventelige kote er fastsat på baggrund af ansøgers oplysninger baseret på prøvegravning samt vand-spejl i tidligere gravesø mod nord.
24. Jorddepoter, materialeoplag eller lignende må ikke anlægges højere end 5 m over omkringliggende terræn. Eventuel forøgelse af denne højde kan kun ske efter forudgående godkendelse hos regionen.
25. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning af gravefronter.
26. Ved indvinding af bane A og F jf. graveplanen, bilag 3, må muld ikke oplægges mod den beskyttede sø beliggende henholdsvis øst og syd for banerne.
27. Ved indvinding af bane E jf. graveplanen, bilag 3, skal muld oplægges langs bane D.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vand-indvinding mv.

28. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for projektområdet og jf. graveplanen, bilag 1, og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
29. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

Tankning og spild

30. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
31. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.
32. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Opbevaring og oplag

33. Der må ikke opbevares affald eller andet, der kan forurene vand, jord og undergrund, i lergraven.

Vilkår efter vandløbsloven og reguleringsbekendtgørelsen

Sønderborg Kommune har meddelt tilladelse til fjernelse af markdræn med afvanding til det offentlige rør-lagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårds bæk, på matrikelnummer 909 og 910 Egersund ejerlav, Egersund.

Tilladelsen med tilhørende vilkår er vedlagt i råstoftilladelsens bilag 5.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med retningslinjerne i Råstofplan 2020.

Vilkår efter råstofloven

34. Efter endt gravning skal der efterbehandles til jordbrugsmæssig drift efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 3. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark. Der skal efterbehandles løbende således, at hver bane pålægges muldjord og jorden grubes umiddelbart efter afslutning af indvinding. Eventuel etablering af nye markdræn kræver særskilt tilladelse fra vandløbsmyndigheden.
35. Skrænter omkring området og det rørlagte vandløb skal efterbehandles med anlæg ikke stejlere end 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.
36. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
37. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål om efterbehandlings udførelse kan afklares.
38. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
39. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
40. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber.
41. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan regionen på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet. Dette forhold forbliver tinglyst efter tilladelsen er udløbet og tinglysningen i øvrigt aflyses.

42. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

4.1 Tilsyn

Regionen er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med, at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Regionen kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Regionen kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

4.2 Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser regionen vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet, og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med regionen som påtaleberettiget.

Ejer skal efter loven betale for tinglysningen. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af regionen, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 41 blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

4.3 Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang, den berører fortidsmindet.

4.4 Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift. Råstofindvinderen skal lade sig registrere for råstofafgift hos told- og skatteforvaltningen. Registreringen sker gennem Erhvervsstyrelsen, www.virk.dk

Råstofindvinderen skal med udgangen af hvert kvartal senest den 15. i efterfølgende måned, angive og betale råstofafgiften til told- og skatteforvaltningen. Læs mere i affalds- og råstofafgiftsloven.

4.5 Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette regionen.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til regionen, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilfaldelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med, at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og regionen kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

4.6 Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til regionen om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Regioner videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

4.7 Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

4.8 Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

4.9 Miljølovgivning i øvrigt

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af husholdningsaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Bortskaffelse af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Sønderborg Kommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 9.

4.10 Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

I/S Lertransløb skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune på kr. 150.000,- omkostningsindeks for jordarbejde mv. 135,46, 2024K2.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på landbrugsjord på 150.000 kr. pr (åben) hektar. Hver af de 6 indvindingsbaner har et areal i underkanten af 1 ha. Da hver bane efterbehandles, før en ny åbnes, forudsættes det, at der maksimalt er 1 ha åbent ad gangen. Sikkerhedsstillelsens størrelse er således betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 1 ha og kan reguleres, når regionen skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til regionen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af regionen, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden 3. maj til 31. maj 2024 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Sønderborg Kommune
- Museum Sønderjylland, Vejdirektoratet, Haderslev Stift, Energinet Gas og Energinet El

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Sønderborg Kommune	i forhold til vandløb og dræn har vi dette at sige: Vi har registreret et offentligt rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk med forløb over matr.nr. 909, 910 og 1020. Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste, hvor der ikke må ikke udgraves, bygges, plantes eller opsættes faste hegn eller lignende anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune. Afstandskrævet skal overholdes. Der skal søges om tilladelse til alle former for dræninger, hvis det sker til rørlagte vandløb eller hvis der foretages ændringer af eksisterende dræninger. Ødelagte dræn skal erstattes af et dræn med samme indvendige diameter (eller nærmeste større diameter). Det skal lægges på samme sted med samme linjeføring, dybde og dræningseffekt. For eksempel hvis de gamle rør var lavet af ler, og der lægges PVC, må det ikke være et lukket rør, men skal være slidset. Alt andet kræver en reguleringssag. Hvis der ønskes at ændre på vandløb eller dræn, skal der indsendes en ansøgning om regulering af vandløb. I kan ansøge via kommunes hjemmeside ved at trykke her.	Kommunens bemærkninger er taget til efterretning, og der er fastlagt vilkår om indmåling og afmærkning af graveafstand til Skodsbølgårdsbæk. Endvidere er det en del af ansøgningen, at der i forbindelse med efterbehandling retableres dræn, som ødelægges ved indvindingen. Vilkår for retablering af dræn er indarbejdet i tilladelsen.
Museum Sønderjylland	Museet vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for området inkl. adgangsveje, såfremt disse etableres med muldafrømning. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde.	Regionen har vedlagt museets udtalelse som bilag til tilladelsen, og har dermed viderebragt anbefalingen til indvinder.
Haderslev Stift	Stiftsøvrigheden har ingen bemærkninger til ansøgningen.	Regionen har taget stiftsøvrighedens bemærkning til efterretning.

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Vejdirektoratet	Vejdirektoratet har ingen bemærkninger til den ansøgte råstofindvinding. Det område, der ansøges til, ligger ikke i nærheden af eksisterende eller planlagte statsveje.	Regionen har taget vejdirektoratets bemærkning til efterretning.

6.2 Miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder, at regionen har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Regionen har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervs-mæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Regionens screeningsafgørelse inkl. vurdering fremgår af bilag 6.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden 3. september til 1. oktober 2024. Der er indkommet høringssvar, som er indarbejdet i screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 8. november 2024 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 6. december 2024.

Efterfølgende er der foretaget projektændring fra, at der retableres dræn, til at der efterbehandles til udrænet landbrugsjord. Henset til Sønderborg Kommunes tilladelse til fjernelse af markdræn og øvrige partsindlæg har regionen vurderet, at denne ændring ikke er væsentlig, og at der derfor ikke skal foretages en fornyet screening af projektet.

Råstofindvindingsstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med projektet.

6.3 Partshøring

Regionen har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har regionens udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Sønderborg Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Berørt ejendoms adresse	Kontaktadresse
Sønderborg Kommune	Berørt myndighed og lodsejer matr.nr. 1020 Egersund Ejerlav, Egersund		mian@sonderborg.dk ; vand-natur@sonderborg.dk
Henning Gefke Hansen	Ejer, matr.nr. 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund		E-boks
I/S Lertranskøb, Peter Christensen	Indvinder		pc.lertrans@outlook.dk
Museum Sønderjylland - Arkæologi	Berørt Museum		planer@msj.dk
Miljøstyrelsen	Berørt myndighed		mst@mst.dk
Naturstyrelsen	Berørt myndighed		nst@nst.dk
Vejdirektoratet	Berørt myndighed		hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift	Berørt stift		kmhad@km.dk
Ejer af matr.nr. 5, 8, 9, 10, 12, 14, 18, 22, 23, 24, 26, 28, 53, 69, 82, 86, 87, 88, 89, 99, 102, 213, 214, 263, 661, 872 og 911 Egersund Ejerlav, Egersund	Omkringliggende ejendomme og matrikler		E-boks

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden 12. november 2024 til 10. december 2024 og der indkom følgende høringssvar:

Part	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Sønderborg Kommune vedr. efterbehandling (§ 10a)	Der gøres opmærksom på, at den i pkt. 2.2 omtalte støjvold kræver landzonetilladelse, med mindre at støjvolden anses som en integreret del af råstofindvindingen, jf. Planlovens §36 stk 1, nr 7). Etablering af tilkørselsvej over det rørlagte vandløb, kræver krydsningstilladelse. Sammenlignes graveplanen med det offentlige rørlagte vandløbs placering samt vilkåret om den 4 m brede gravegrænse dertil skråningsanlæg på 1:2, anser vandløbsmyndigheden kørsel og indvinding på arealet som konfliktfyldt og vil gerne modtage information om hvorledes ansøger tænker at håndtere dette. Særligt krydsende kørsel/arbejde ønskes belyst. Vandløbsmyndigheden ønsker oplysninger om, hvorledes opfyldelse af vilkår nr. 35 skal ske. For at kunne genetablere dræn i	Støjvolden placeres i råstofgraveområde inden for det konkrete projektareal og kræver derfor ikke landzonetilladelse. Dette er indskrevet i tilladelsens punkt 1.2. Gravetilladelsen fastsætter vilkår om afmærkning af 4 meter grænsen på hver side af vandløbet og igangsætning af lerindvinding kræver indvinders forudgående indhentning af krydsningstilladelse. Med overholdelse af disse vilkår og forudsætninger og sammenholdt med graveplanen anser Region Syddanmark projektet for realiserbart uden risiko for det rørlagte vandløb. Sønderborg Kommune har efter partshøringen meddelt tilladelse til fjernelse af dræn. Vilket er derfor udgået. Etablering af nye

	samme dybde, skal der så påføres andet jord som erstatning for det indvundne ler? Vandløbsmyndigheden gør opmærksom på, at enhver ændring af et vandløbs skikelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote, og skråningsanlæg kun kan tillades gennem en reguleringssag efter vandløbsloven.	dræn efter endt indvinding og efterbehandling er ikke længere en del af projektet. Dette er taget til efterretning.
--	---	---

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Projekttilpasninger

Ansøger har ladet en støjberegning udføre. På den baggrund er projektet tilpasset, således at der med henblik på at kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænseværdier, opsættes en 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod ejendommene på Skovgade 26-48 vest for projektområdet.

Ansøger har endvidere søgt og opnået tilladelse fra Sønderborg Kommune til at fjerne dræn i projektområdet. Projektet er på den baggrund tilpasset således, at der ikke etableres dræning i forbindelse med efterbehandling af lergraven. Såvel ansøger som lodsejer er indforstået med, at denne projektændring kan medføre, at selvom der efterbehandles til landbrugsmæssig drift, kan arealerne blive vandlidende og eventuelt uegnede til landbrugsdrift. Ansøger eller lodsejer kan efter endt efterbehandling søge Sønderborg Kommune om tilladelse til at etablere dræn igen.

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Natura 2000-væsentlighedsvurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen:

Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64.

Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint og bugter og vige er den mest udbredte naturtype i Natura 2000-området efterfulgt af stenrev og sandbanke. For naturtyperne bugter og vige samt stenrev er der tale om mere end 5 % af det samlede areal i den baltiske biogeografiske region i Danmark.

Udpegningsgrundlag:

Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64		
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Bevaringsmålsætninger:

De overordnede målsætninger er, at områdets marine naturtyper sikres et artsrigt plante- og dyreliv med forekomst af udpegningsgrundlagets karakteristiske arter. De overordnede mål for området er desuden:

- At de marine naturtyper, som alle har stærkt ugunstig bevaringsstatus, skal sikres en veludviklet fauna og bund-vegetation, det gælder bugter og vige (1160), sandbanker (1110) og rev (1170).
- At området sikres som et godt levested for marsvin og edderfugl.
- Den økologiske integritet sikres god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

De konkrete målsætninger for området er generelt, at den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Projektets potentielle påvirkninger:

Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandsspejl uden væsentlig terrænændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen.

Nedlæggelse af drænen vil medføre en reduceret tilledning af vand til Skodsbølgaardsbæk, som løber ud i det marine Natura 2000 område. Projektarealet udgør en meget lille andel (1,6 %) af det samlede vandløbsopland i udløbspunktet, og da Natura-2000 området samtidig er marint, vil arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget ikke blive påvirket af vandtilførsel fra bækken.

Påvirkningen fra selve lerindvindingen vil dermed ikke strække sig ind i Natura 2000-område 197 eller andre Natura 2000 områder. Naturtyperne og arten på habitatområdets udpegningsgrundlag er alene forekommende i det marine miljø, og dermed ikke i eller nær projektområdet. Ederfugl og hvinand er ikke observeret i projektområdet eller dets nærhed (jf. opslag i DOFbasen). Ederfuglen lever primært af blåmuslinger, men den æder også andre muslinger, snegle, fisk, søstjerner og krebsdyr. Hvinanden lever af muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr. På baggrund af observationer i DOFbasen og projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord vurderes området ikke at være raste- eller fourageringsområde for fuglearter på udpegningsgrundlaget. Samlet set vurderes arterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet ikke at blive påvirket. I DOFbasen er der ikke observationer af andre fuglearter i projektområdet og grundet projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord og projektets karakter, hvor indvindingen foregår i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, vurderes fuglearter på udpegningsgrundlaget i andre, mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder ikke at blive påvirket af projektet.

Det vurderes, at på grund af projektets karakter kan det udelukkes, at råstofindvindingen inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områders udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofindvindingsprojekter nær projektområdet.

Kumulative effekter:

Vurderingen af kumulative virkninger er baseret på ovenstående vurderinger i kombination med andre planer eller projekter, som kan medføre en kumulativ miljøpåvirkning. Ansøger har også ansøgt om tilladelse til lerindvinding på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund umiddelbart øst for projektområdet. Indvinding vil ikke foregå samtidig i de to projekter, da gravekampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret afsluttes inden for et område, før der indvindes i det andet. Der er ikke andre planer eller projekter i nærområdet, og der vil derfor ikke være nogle kumulative effekter.

Samlet vurdering:

Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (2007, 2023 og 2024) samt artsrapporter udgivet ifm. NOVANA-programmet kan følgende bilag IV-arter have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området: Vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, brun langøre, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, løvfrø og strandtudse.

Der er foretaget opslag på Naturbasen.dk og Arter.dk med henblik på at undersøge artsregistreringer, og der er anvendt ortofotos til at udpege potentielle levesteder.

Flagermus:

I 2015 er der ifølge Arter.dk registreret Brandts flagermus i Skodsbøl Skov nord for projektområdet. Der er ingen yngle- eller rasteområder for flagermus, som vil blive påvirket i forbindelse med det ansøgte projekt, da der ikke vil blive fældet træer eller nedrevet bygninger. Ligeledes påvirkes ledelinjer ikke af projektet. Da flagermus er nataktive, vurderes forstyrrelse fra maskiner og køretøjer ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af flagermus eller at påvirke den økologiske funktionalitet for flagermus i eller omkring projektområdet.

Odder:

Der er ikke registreret odder indenfor eller i nærheden af projektområdet. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulemuligheder i vegetationen udgør odderens yngle- og rasteområder. Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede yngle- og rasteområder for odder.

Markfirben:

Der er ikke registreret markfirben indenfor eller i nærheden af projektområdet. Der er ingen skrænter eller lignende, som vil kunne udgøre levested for markfirben, og da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være et egnet yngle- og rasteområde for markfirben.

Stor vandsalamander og spidssnudet frø:

Der er ikke registreret stor vandsalamander eller spidssnudet frø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arterne trives bedst i rene vandhuller, som ligger lysåbent, og som er fri for fisk. Arternes rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder. Der vil ikke blive gravet i vandhuller eller under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet, og da projektområdet udgøres af landbrugsarealer, vurderes området ikke at indeholde egnede yngle- eller rasteområder for arterne.

Antages det, at arterne forekommer i mosen nord for og søen sydøst for projektområdet, vil projektet grundet dets karakter med aflange, smalle graveetaper, korte indvindingskampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling umiddelbart efter hver kampagne ikke udgøre en barriere for arternes spredningsmuligheder.

Løvfrø:

Der er ikke registreret løvfrø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arten trives i varieret landskab med haver, levende hegn, skovbryn, udtørrede vandhuller og engarealer. Da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for løvfrø.

Strandtudse:

Der er ikke registreret strandtudse indenfor eller i nærheden af projektområdet. Artens levested er, hvor der er lav eller sparsom vegetation, der giver fourageringsmuligheder, og ustabile forhold i form af soleksponerede pytter og småvandhuller, der opstår kortvarigt. Da projektområdet udgøres af tørt landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for strandtudse.

Planter:

Ingen af de 7 arter af planter på bilag IV er registreret indenfor eller i nærheden af projektområdet, og projektområdet vurderes ikke at udgøre et egnet levested for nogle af plantearterne, da det er tør landbrugsjord.

Samlet vurdering af bilag IV arter:

Region Syddanmark vurderer samlet set, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger inden for graveområde Skodsbøl, der er udlagt som graveområde for ler i Råstofplan 2020. I råstofplanen er der ingen konkrete forudsætninger for udlægget af graveområdet.

Regionen vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Øvrige forudsætninger

Sønderborg Kommune har oplyst, at ifølge fællesregulativet for offentlige vandløb skal der holdes en graveafstand på 4 meter til det rørlagte vandløb målt fra rørets yderside. Regionen har indarbejdet dette krav i vilkår 20.

Sønderborg Kommune har endvidere oplyst, at ødelagte dræn skal erstattes af dræn med samme indvendige diameter (eller nærmeste større diameter). Det skal lægges på samme sted med samme linjeføring, dybde og dræningseffekt. For eksempel hvis de gamle rør var lavet af ler, og der lægges PVC, må det ikke være et lukket rør, men skal være slidset. Da ansøger ikke på forhånd kan garantere, at disse forudsætninger kan efterleves, har ansøger søgt og opnået tilladelse til fjernelse af eksisterende dræn i projektområdet og udskudt beslutningen om eventuel nyetablering af dræn efter endt indvinding til efterbehandlingen er foretaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk. Vandværket indvinder fra dybereliggende sandlag fra to borer beliggende ca. 400 meter sydøst for projektområdet. Regionen har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet mens indvindingen pågår.

Det drejer sig om vilkårene 28-33, som er stillet for at sikre, at projektet, herunder opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, mindsker risikoen for forurening af grundvandet tilstrækkeligt. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Projektet vurderes ikke at øge grundvandets sårbarhed væsentligt, og regionen vurderer, at indvindingen af råstoffer ikke vil påvirke grundvandet negativt, hverken under eller efter endt efterbehandling, når de stillede vilkår overholdes.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal indeholder ikke beskyttede naturområder. I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Vilkårene 25-27 sikrer, at der ved indvinding nær de beskyttede naturområder ikke oplægges mulddepoter nær disse. Dermed sikres det, at projektet ikke medfører risiko for tilførsel af sediment eller næringsstoffer til naturområderne i forbindelse med kraftigt regnvejr.

Fjernelse af dræn vil mindske vandtilledningen til den beskyttede del af Skodsbølgårdsbæk nedstrøms projektområdet. Sønderborg Kommune har vurderet, at nedlæggelsen af drænene ikke har nogen væsentlig betydende påvirkning af naturtypen vandløb.

Regionen vurderer på den baggrund, at de stillede vilkår er tilstrækkelige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse.

Landskab og geologi

I forhold til landskabet vil gravning ske til ca. 1,3 meter under terræn, og det efterbehandlede terræn efterlades ca. 1 meter under nuværende niveau. En i alt 8 meter bred, uberørt zone omkring det rørlagte vandløb vil stå tilbage gennem området. Regionen vurderer, at sænkning af terrænet med 1 meter ikke er en væsentlig landskabelig påvirkning, som kræver vilkår efter Råstofloven. Oplægning af støjvold og etablering af midlertidige jorddepoter vurderes ikke at påvirke landskabet væsentligt, når vilkår 18c og 24 overholdes.

Der er ikke geologiske interesser, som er til hinder for gennemførelse af projektet.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Vilkår 11-18 er fastsat med henblik på at projektet kan gennemføres med overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for boligområdet på Skovgade.

Det vurderes på baggrund af udført støjregning, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes med de fastsatte vilkår om aktiviteter og støjdæmpning. Dette gælder også i anlægsfasen, hvor grænsen for anlægsstøj på 70 dB overholdes. Påvirkningen i anlægsfasen vil være af lokal og kortvarig karakter, og vurderes derfor ikke at være væsentlig.

Regionen vurderer samtidig, at generne i form af støj i driftsfasen vil være minimale, da der vil blive indvundet ler i korte og koncentrerede perioder med begrænset anvendelse af maskinel. Råstofgraves placering er tilknyttet geologien. Beliggenheden nær en række beboelser på Skovgade nødvendiggør etablering af en 5 meter høj og 239 meter lang støjafskærmning for at de vejledende støjgrænser kan overholdes. Da indvindingen foregår i dagtimerne i korte, intense perioder, er det en relativt stor byrde at skulle etablere en støjafskærmning i det omfang. Regionen vurderer dog, at hensynet til rækken af naboer skal vægtes højt grundet nærhed til og antallet af naboer. Regionen har endvidere formuleret vilkår 18a om afstand mellem støjvold og naboer, som sikrer, at støjafskærmning ikke medfører væsentlig skyggegene på nabomatriklerne. Hvis indvinder kan opnå accept fra naboer til ikke at etablere støjafskærmning, eller dele af den, har regionen med vilkår 18e sikret, at dette er en mulighed.

Dermed vurderer regionen samlet, at der er truffet tilstrækkelige vilkår til at sikre, at de vejledende støjgrænser kan overholdes og at nabohensyn varetages.

Støv:

Lerindvinding medfører normalt ingen støvgener. Regionen har dog fastsat vilkår 19, som sikrer, at skulle der mod forventning opstå støvgene, er indvinder forpligtet til at iværksætte foranstaltninger til nedbringelse af genen. Regionen vurderer, at det stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkeligt til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Brovej 55 og udkørsel fra graven vil ske ad Skovgade mod øst. Det er Sønderborg Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold. Kommunen har i tilladelse til vejadgang stillet en række vilkår for anvendelse af vejadgangen, skiltning m.v.

Antallet af lastbiler dagligt i de korte indvindingsperioder er anført til 96, svarende til ca. 10 biler i timen. Indkørslen til graven er forskellig fra udkørslen fra graven. Lertransporter mødes derfor ikke. Transport af ler sker ad små veje med begrænset trafikal belastning frem til hovedvej 401. I miljøscreeningen er det vurderet, at der ikke er særlig risiko for uheld i den sammenhæng.

Øvrige forhold:

Ansøger har oplyst, at der holdes en graveafstand til grundmurede bygninger på 25 meter. På baggrund af Region Syddanmarks erfaringer vurderes dette at være tilstrækkeligt til at sikre naboejendommens stabilitet. Afstandskravet er derfor indsat som vilkår 22.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer eller beskyttelseslinjer indenfor det ansøgte graveområde.

Museum Sønderjylland vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde. Museets udtalelse er vedlagt som bilag 7.

Regionen vurderer, at der ikke er behov for særlige vilkår i råstoftilladelsen til at sikre, at fredninger, fortidsminder og beskyttelseslinjer ikke påvirkes.

Regionens vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

Regionsrådet skal ved administration af lov om vandplanlægning forebygge forringelse af tilstanden af overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af miljømålene ikke forhindres.

I henhold til bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter § 8 skal der, før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt kan medføre påvirkning af tilstanden og mulighed for målopfyldelse i berørte målsatte søer, vandløb, kystvande og grundvandsforekomster.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Projektområdet ligger ikke i vandløbets opland, og vandløbet påvirkes derfor ikke af projektet.

Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest for projektområdet. Projektområdet ligger ikke i søens opland, og søen påvirkes derfor ikke af projektet.

Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Kystvandet er vurderet til ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027 og genbesøg af Vandområdeplanerne 2021-2027. Kystvandet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.

Der er tale om et lerindvindingsprojekt, hvor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Nedlæggelse af dræn, der i sidste ende har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke væsentligt ændret vandafstrømning fra marken eller mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor.

Ud fra overstående, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 og Genbesøg af Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Den terrænnære grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand, mens den dybe grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og ringe kemisk tilstand. Årsagen til den ringe kemiske tilstand er påvirkning af drikkevand med pesticider.

Grundvandsforekomsterne er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand.

Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer.

Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer.

Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand.

Samlet vurderes lerindvindingsprojektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål for grundvandsforekomsterne.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med graveplanen og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen, samt at der tages de nødvendige landskabelige samt natur- og miljømæssige hensyn.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag 2 og 3. Af planerne fremgår det, at indvindingsområdet er inddelt i 6 baner, som indvindes en for en. Under indvinding placeres mulden parallelt med banen. Der indvindes fra vest mod øst for på den måde kun kortvarigt at være tæt på nærmest nabo. Når den brugbare ler er indvundet, efterbehandles banen ved at mulden igen returneres til området. Der graves og efterbehandles med skråningsanlæg på 1:2. Efter endt indvinding vil marken blive grubet, og den kan dernæst igen tages i brug som landbrugsjord.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Sønderborg Kommune.

Såvel grave- som efterbehandlingsplan følger sædvanlig tilgang ved indvinding af rødbrændende ler. Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet vilkår 34-40, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10.

I regionens hensynsafvejning er indgået hensynet til udnyttelse af råstofressourcen. Indvindingen forventes ikke at påvirke landskabet negativt, da indvindingsarealet tilbageføres til landbrugsdrift og de landskabelige

træk ikke i væsentlig grad udjævnes ved indvindingen. Efterbehandlingen sker løbende, hvorved det åbne gravefelt begrænses mest muligt. Indvindingen forventes heller ikke at påvirke beskyttet natur, overfladevand eller grundvand, da der graves i ler og alene graves over grundvandsspejl og kun til ca. 1,3 meter under terræn. Efterbehandling til landbrugsdrift er lodsejers ønske.

Vilkår 41 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten kan udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette kan være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommene.

Erhvervsmæssige hensyn

Der er lagt vægt på, at ansøger kan udnytte råstofressourcen, og at råstofgravning i området kan være med til at sikre forsyningen af ler til teglproduktion, selvom projektområdet grænser op til byområde langs Skovgade, hvor en række ejendomme får lergraven som nabo, mens indvindingen pågår.

Hensyn til hensigtsmæssig byudvikling

Projektarealet er beliggende i landzone, men grænsende op til byzone med kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget. Indvinding af 1 meter rødbrændende ler med efterfølgende efterbehandling til jordbrugsmæssige forhold vil på grund af det generelle forbud mod at tilføre jord til tidligere og nuværende råstofgrave, til en hvis grad ændre på områdets mulighed for at indgå i fremtidig byudvikling.

Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Projektarealet er beliggende inden for graveområde for ler i Råstofplan 2020. Projektarealet rummer ca. 1 meter af det eftertragtede rødbrændende ler, hvilket svarer til ca. 44.000 m³ inden for projektområdet, når graveafstand til ca. 300 meter rørlagt vandløb fraregnes.

Projektområdet udgør en attraktiv råstofressource for teglværksindustrien i den nærliggende by Egersund. Den geografiske placering af projektområdet er optimal i forhold til anvendelsesstedet grundet kort afstand og mulighed for transport uden om tæt beboelse.

Udnyttes denne ressource ikke, vil der skulle findes rødbrændende ler et andet sted i regionen.

Regionens samlede vurdering

Regionen har foretaget en afvejning af de hensyn, der er oplistet i råstoflovens § 3 og vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer regionen, at der kan meddeles tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for regionen i klageportalen senest den 23. maj 2025 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Sønderborg Kommune: mian@sonderborg.dk; vand-natur@sonderborg.dk
Miljøstyrelsen: mst@mst.dk,
Naturstyrelsen: nst@nst.dk
Slots- og Kulturstyrelsen: post@slks.dk
Museum Sønderjylland: planer@msj.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
Energinet Gas: ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El: 3.parter@energinet.dk
SKAT: myndighed@skat.dk

Parter (til de samme som der er sendt partshøring til)

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Foreninger og organisationer (klageberettigede)

Dansk Botanisk Forening: nbu_jyl@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, soenderborg@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, soenderborg@dog.dk
Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Sønderjylland Øst, soenderjylland@friluftsradet.dk

Med venlig hilsen

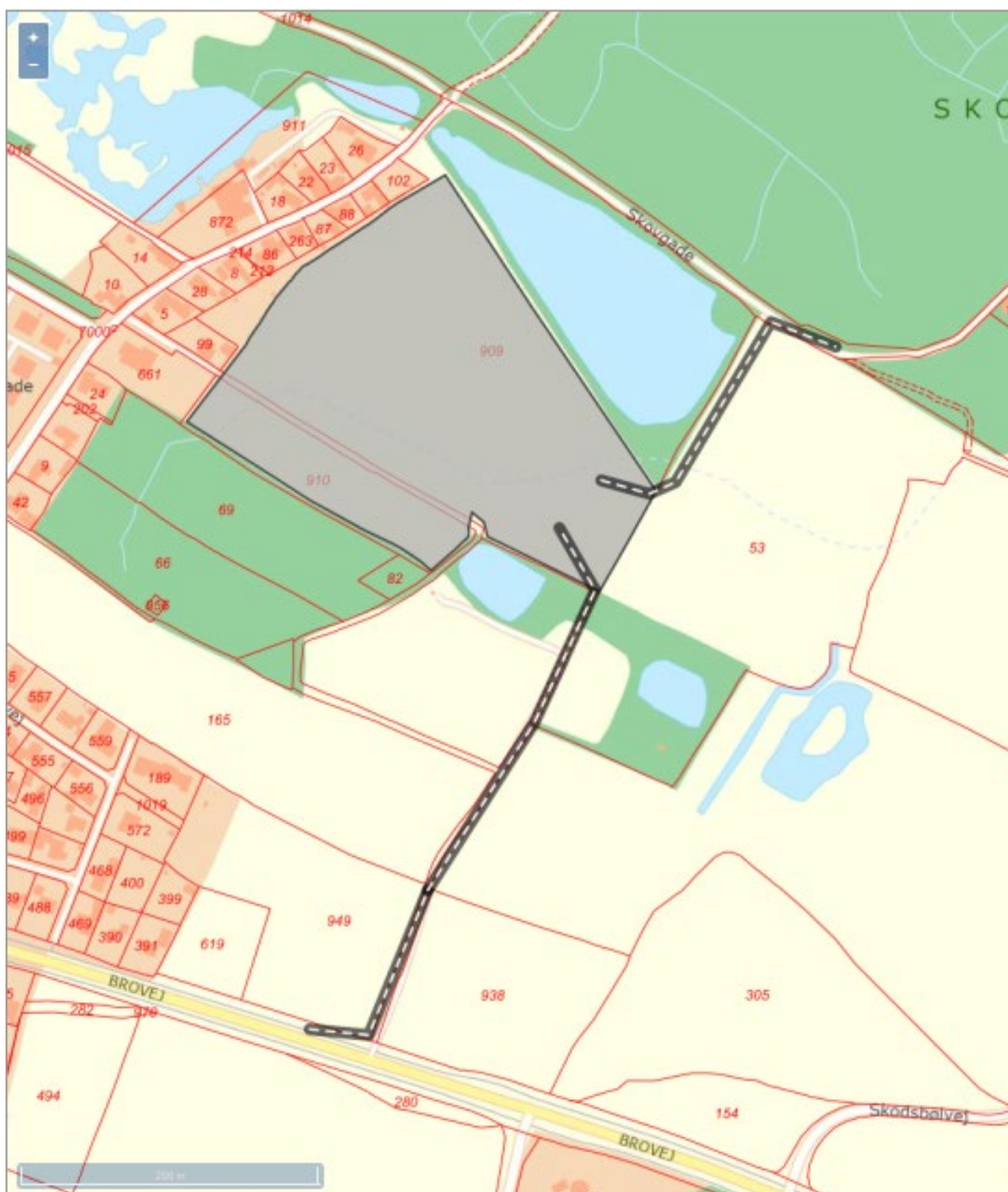
Michael Hjort Andersen
Geolog

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Graveplan
3. Efterbehandlingsplan
4. Støjberegning
5. Andre myndigheders tilladelser
 - Tilladelse til midlertidig vejadgang
 - Tilladelse til fjernelse af markdræn
 - Samtykke til indvinding på vejmatr.nr. 1020 Egersund Ejerlav, Egersund
6. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema
7. Udtalelse fra Museum Sønderjylland

Bilag 1 Oversigtskort

Bilag 2 Graveplan

Indvindingsområdet er inddelt i 6 baner/faser/felter som vist på figur 1. Lerindvinding vil ske i etaper/baner, da teglværket ikke kan aftage hele området i en sæson. I forbindelse med indvindingen fjernes dræn. Figur 2 viser drænkort for området.

Ideen med denne fremgangsmåde er at tilgodese så mange som muligt i processen - naboer mod vest, området og landbruget.

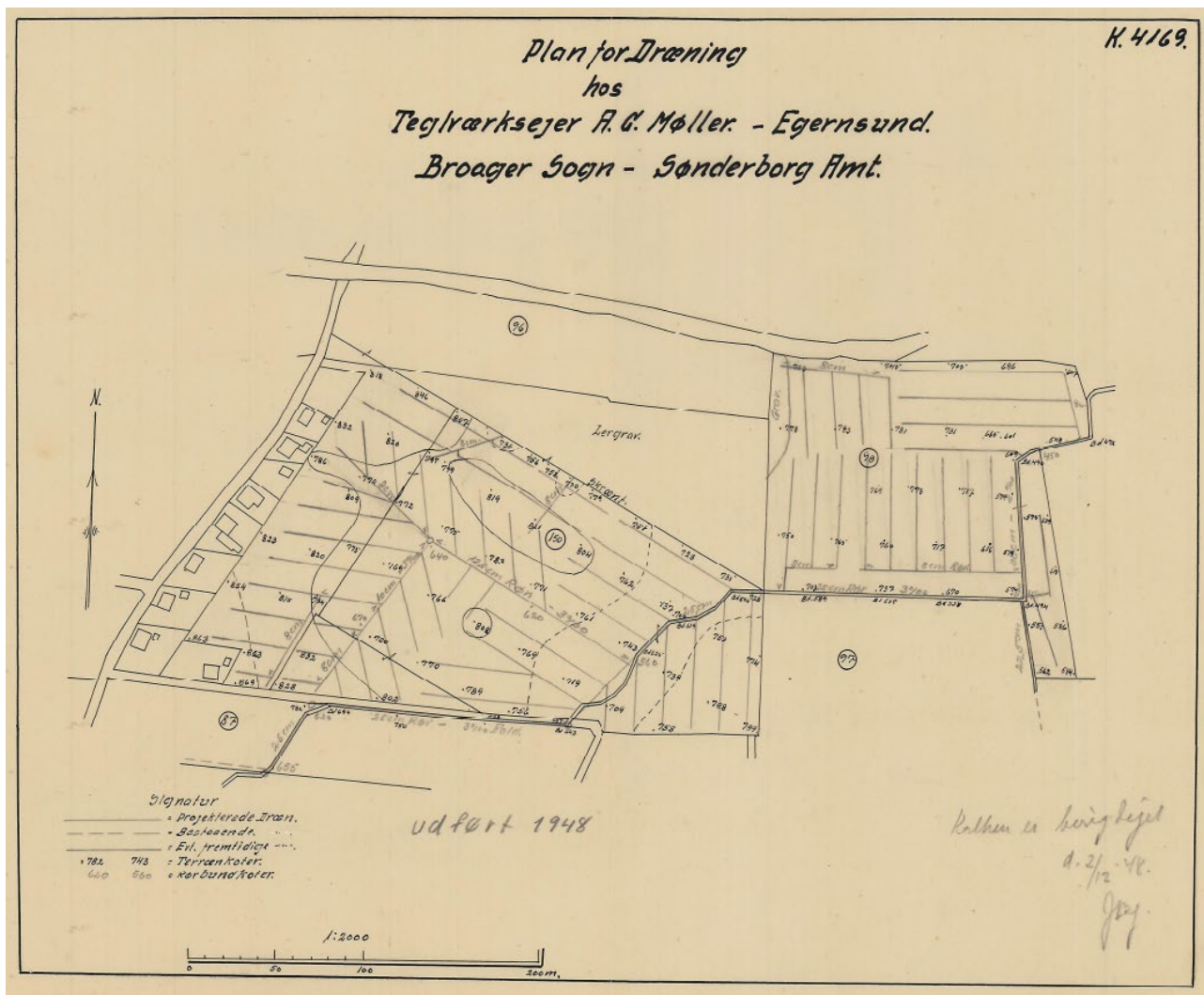
Under indvinding placeres mulden parallelt med banen. Der indvindes fra vest mod øst for på den måde kun kortvarigt at være tæt på nærmest nabo. For hvert læs vil gravemaskinen rykke længere og længere væk fra den pågældende nabo. Når den brugbare ler er indvundet, efterbehandles banen ved at mulden igen returneres til området.

Derefter kan den næste bane påbegyndes. På denne måde er der også et minimum af gener for naboer og påvirkning på området.

Der holdes en afstand til bygninger på 25 meter, og der graves med skråningsanlæg på 1:2. Efter endt indvinding tages marken i brug som landbrugsjord.

Figur 1. Inddeling af projektområdet i graveetaper.

Figur 2. Drænkort fra Hedeselskabets drænenarkiv.

Bilag 3 Efterbehandlingsplan

Efter endt lerindvinding, efterbehandles og tilbagelægges området til jordbrug. Dette indebærer også nedlæggelse af støjvolden. Muldlaget lægges før indvinding i depot parallelt med gravebanen, hvor der indvindes. Efter endt indvinding udlægges mulden igen på området, så det tilnærmer sig den tidligere overflades forløb. Afslutningsvis grubes området. Arealet vil efter endt efterbehandling fremstå udrænet, og rørføringen af Skodsbølgårdsbæk og en 4 meter bred zone heromkring vil henligge uændret i forhold til før projektstart. Indvinder eller lodsejer kan eventuelt søge særskilt tilladelse til etablering af nye markdræn efter endt efterbehandling.

Bilag 4 Støjberegning

BEREGNING AF STØJ FRA LERGRAV

Rekvirent: I/S LERTRANSKØB

Dato: 24. april 2024

DMR-sagsnr.: 2024-1184

Dansk Miljørådgivning A/S

Din rådgiver gør en forskel ...

Vi er landsdækkende. Find nærmeste kontor på www.dmr.dk.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Beliggenhed	2
3. Måleobjekt	2
3.1. Beskrivelse af virksomheden	2
3.2. Støjkilder	3
4. Planforhold og støjgrænser	3
4.1. Støjgrænser	3
5. Lydudbredelse	4
6. Beregningsmetoder	4
6.1. Forskrift	4
6.2. Beregningsprocedure	4
6.3. Støjvold	4
6.4. Beregningsforudsætninger	5
6.5. Beregningspunkter	5
7. Driftsforhold	5
7.1. Støjens karakter	6
8. Beregningsresultater	6
9. Konklusion	7
10. Vurdering og bemærkninger	7
11. Referencer	8

Sagsbehandler

Oliver Jokumsen
Civilingeniør, Støj og akustik, Fagchef
Tlf.: 41 30 35 37
ojo@dmr.dk

Kvalitetskontrol

Jeppe Sørensen
Civilingeniør, Støj og akustik, Afd. leder
Tlf.: 41 30 35 72
jsn@dmr.dk

1. Indledning

I/S LERTRANSKØB, planlægger at udvinde ler fra grunden på matrikel 910/909, ved Skovgade i 6320 Egersund. DMR Støj og Akustisk er, i den forbindelse, blevet bedt om at lave en vurdering af, hvordan udvindingen vil komme til at påvirke omgivelserne med støj. Særligt ved boligerne umiddelbart vest for projektmatriklen. Udgravningen er opdelt i 6 etaper, der arbejdes ikke på etaperne samtidigt.

2. Beliggenhed

Projektgrunden er beliggende på en bar mark i Egersund tæt på Gråsten, hvor de omkringliggende områder bruges til landbrug og lav boligbebyggelse. På nuværende tidspunkt er grunden, hvor udgravningen udføres, tom. Området og placeringerne af etaperne fremgår af figur 3.1 og kilder samt beregningspunkter af figur 3.2.

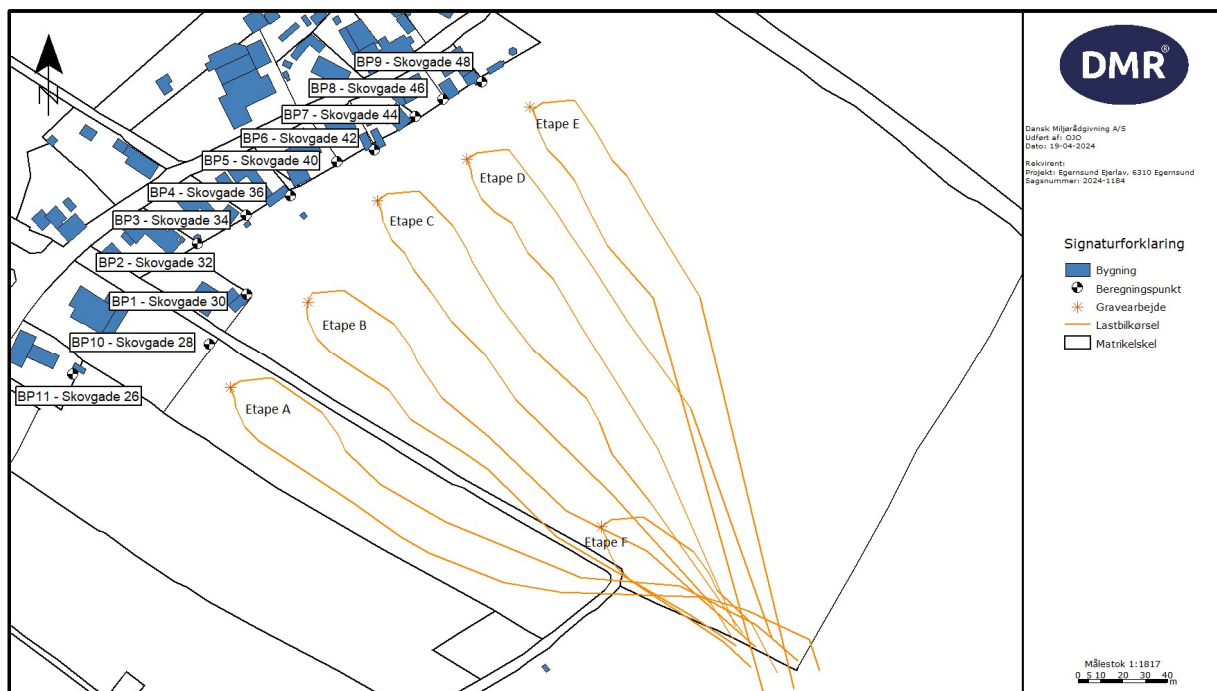
3. Måleobjekt

3.1. Beskrivelse af virksomheden

På figur 3.1 fremgår etapeplan for projektgrunden, hvor hver af etaperne er indtegnet. Støjkilernes placering og ruter er indtegnet på situationsplanen, figur 3.2. Punkterne for gravemaskinen ændrer sig i takt med udgravningens forløb. Gravemaskinen vil etapevist flyttes mod syd. Kilderne er placeret i "worst-case" for alle etaper. Dog med 25 meter til alle bygningsfacader.

Figur 3.1: Oversigtskort over projektgrunden, samt oversigt over etaperne placering.

Figur 3.2: Oversigtskort over projektgrunden, samt oversigt over etapernes placering.

3.2. Støjkilder

Støjkilderne, tilknyttet virksomhedens drift, vil være kørsel med lastbil til og fra udgravningen, og pålæsning med gravemaskine. En beskrivelse af de støjkilder, der indgår i beregningerne, fremgår af tabel 3.1. I figur 3.1 er støjkildernes placeringer vist.

Kildestyrkerne for hver af støjkilderne, er fundet ud fra katalogværdier jf. STØJDATABOGEN samt udleveret af rekvirenten.

Støjkilde	LwA dB(A)	Driftstid/antal	Højde o. terræn, korrektion
Volvo EC220 gravemaskine	102,6	80 x 4 min/7-16	2 m
Kørsel til og fra med lastbil	100,7	20 x 4 læs/7-16	1,5 m, 20 km/t

Tabel 3.1: Beskrivelse af støjkilder. Kilde ID refererer til oversigtskort med støjkilder, figur 3.1. Planforhold og støjgrænser

3.3. Støjgrænser

Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for virksomhedsstøj fremgår af tabel 4.1, grænseværdierne gælder for "frit felts" punkter.

Boligerne er åben og lav bebyggelse, tilsvarende områdetype 5. Der er kun drift i dagstimerne, derfor er støjgrænsen 45 dB.

Områdetype	Støjbelastningen, L _r			Maksimalværdi, L _{pAmax}
	Hverdage kl. 07-18 Lørdag kl. 07-14	Hverdage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-22 Søn- og helligdage kl. 07-22	Alle dage kl. 22-07	Alle dage kl. 22-07
1. Erhvervs- og industriområder	70 dB	70 dB	70 dB	-
2. Erhvervs- og industriområder med forbud mod generende virksomheder	60 dB	60 dB	60 dB	-
3. Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55 dB	45 dB	40 dB	55 dB
4. Etageboligområder	50 dB	45 dB	40 dB	55 dB
5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45 dB	40 dB	35 dB	50 dB
6. Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder	40 dB	35 dB	35 dB	50 dB

Tabel 3.2: Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for virksomhedsstøj /1/.

4. Lydudbredelse

Terrænet i området er relativt fladt og består af marker, som er akustisk blødt terræn, og dermed ikke har en reflekterende effekt på lydudbredelsen.

5. Beregningsmetoder

5.1. Forskrift

Beregninger er udført efter forskrifterne i Miljøstyrelsens vejledninger om beregninger af ekstern støj fra virksomheder /2/, som er baseret på den fællesnordiske beregningsmodel for industristøj.

5.2. Beregningsprocedure

Der er udført beregning af støjbelastningen i omgivelserne omkring virksomheden fra de beskrevne kilder og deres drift. Beregningerne er udført iht. /2/ i SoundPLAN efter den opdaterede "General Prediction Method" fra 2019. Beregninger er baseret på data for støjklidernes lydefektniveauer, som er et mål for, hvor meget lydenergi, de hver især udsender pr. sekund. Sammen med data for terrænforhold og bygninger mm., beregnes støj fra hver enkelt kilde, i valgte beregningspunkter i omgivelserne. Bidragene summeres op i hvert beregningspunkt, så man får den samlede støjbelastning fra aktiviteterne i punktet.

5.3. Støjvold

Der er i beregningerne, til undersøgelse af støjdæmpning beregnet med en støjvold. Volden er i projektet 5 meter høj med en hældning på 1:1 i begge sider, et topstykke på 1 meter og en samlet længde på 239 meter. Volden er akustisk blød og bygget af overskudsjord fra udgravningen. Volden placeres i det nordvestlige skel mod boligerne, som set på figur 6.1.

Figur 5.1: Oversigtskort over placering af støjvold.

5.4. Beregningsforudsætninger

Industristøjsberegningerne er udført efter vejledning nr. 5/1993 fra Miljøstyrelsen /3/. Beregningsopsætning i SoundPLAN er som vist i tabel 5.1.

Parameter	Beregningspunkter
Antal refleksioner	5
Søge radius	600 m
Maks. afstand til refleksioner omkring beregningspunkt	200 m
Maks. afstand til refleksioner omkring kildeposition	50 m
Tolerance	0,1 dB
Vejrscenarier	9
Terrænklasser, Nord2000	G & D
Bygningsrefleksioner	0,2
Beregningshøjde	1,5 m

Tabel 5.1: Indsatte beregningsparametre i SoundPLAN. Terrænklasser er vurderet ud fra satellitfotos, hvor der er differentieret mellem terrænets hårde og bløde overflader. Terrænklasse G benyttes for hårde overflader og terrænklasse D benyttes til bløde overflader.

5.5. Beregningspunkter

Støjen fra virksomheden skal undersøges i de punkter, hvor støjbelastningen er størst. Valget af beregningspunkterne er ud fra retningslinjerne fra Referencelaboratoriet Orientering nr. 43 /10/, og placering af dem er vurderet ud fra orienterende støjkonturkort.

6. Driftsforhold

Beregningerne i denne rapport tager udgangspunkt i at udgravningen er under "fuld drift" og normale driftstider, som er fra kl. 7.00 til kl. 16.00 på hverdage. Virksomheden er i fuld drift, når alle aktiviteterne, som nævnt i tabel 3.1 foregår.

Støjklidernes drift fremgår af tabel 3.1. Disse driftsforhold er oplyst til DMR af virksomheden.

6.1. Støjens karakter

Hvis støjen indeholder tydeligt hørbare impulser eller toner i beregningspunkterne, skal der lægges et genetillæg på 5 dB til det beregnede støjbidrag, L_{Aeq} , ved fastlæggelsen af støjbelastningen, L_r /2/. Det samlede tillæg, for toner og impulser, kan højst være 5 dB.

Der forventes ikke toner eller impulser i den støj, der kommer fra virksomhedens drift.

7. Beregningsresultater

Der er foretaget punktberegning ved opholdsarealet til Nederhedevej 12. Resultaterne, hhv. uden og med støjvold, fremgår af tabel 8.1 for dagtimerne, kl. 07-22, og tabel 8.2 for nattetimerne, kl. 22-07.

Beregningspunkt	Støjbelastning, L_r [dB(A)]						Støj- grænse [dB(A)]
	Etape A	Etape B	Etape C	Etape D	Etape E	Etape F	
BP1 - Skovgade 30	46,2	43	53,7	49,4	47	42,2	45
BP2 - Skovgade 32	47	38,4	51	46,7	44,5	40,4	45
BP3 - Skovgade 34	52,4	39,9	54,3	44,7	40,6	40,9	45
BP4 - Skovgade 36	51,9	40,1	60,1	50,5	47,2	43,5	45
BP5 - Skovgade 40	47,9	39,7	65,4	54	49,9	41,4	45
BP6 - Skovgade 42	48,5	35	66,8	53,5	45,6	41,6	45
BP7 - Skovgade 44	44,9	35	57,6	66,5	55,9	42,6	45
BP8 - Skovgade 46	47,1	37,3	58	66,3	53,9	41,4	45
BP9 - Skovgade 48	45	32,6	53,1	60,9	64,6	41,2	45
BP10 - Skovgade 28	65,7	39,9	48,5	45,2	43,3	42	45
BP11 - Skovgade 26	54,7	30,7	36,7	34,5	33,8	41	45

Tabel 7.1: Resultater, L_r re 20 μ Pa, for dagtimerne mellem kl. 07-18 under fuld drift. Uden støjvold.

Beregningspunkt	Støjbelastning, L_r [dB(A)]						Støj- grænse [dB(A)]
	Etape A	Etape B	Etape C	Etape D	Etape E	Etape F	
BP1 - Skovgade 30	34,8	43	38,1	34,3	32,7	26,9	45
BP2 - Skovgade 32	37	38,4	36,7	35,8	35,1	30,4	45
BP3 - Skovgade 34	37,5	39,9	39,3	36,6	34,1	29,7	45
BP4 - Skovgade 36	36,4	40,1	42	39	36,1	28,2	45
BP5 - Skovgade 40	35,7	39,7	43,3	41,2	37,8	26,5	45
BP6 - Skovgade 42	32,7	35	43,4	40	35,2	24,6	45
BP7 - Skovgade 44	31,9	35	40,8	44,6	41,8	27	45
BP8 - Skovgade 46	34,5	37,3	42,3	42,9	39	25,8	45
BP9 - Skovgade 48	29,9	32,6	37,6	40,5	43	24	45
BP10 - Skovgade 28	44,4	39,9	39,2	37,3	36,5	27,1	45
BP11 - Skovgade 26	38,1	30,7	28	29,4	31,6	32,7	45

Tabel 7.2: Resultater, L_r re 20 μ Pa, for dagtimerne mellem kl. 07-18 under fuld drift. med støjvold.

Maksimal støj

Maksimal støj forholder sig kun til natperioden. Da der ikke er drift om natten, er der ingen Maksimal støj beregnet.

Usikkerhed

I planlægningsfasen tager man resultaterne for pålydende og derfor er der ikke medtaget usikkerhed i denne rapport.

8. Konklusion

Beregningerne viser, at der er overskridelser af de vejledende støjgrænser i Etape A, C, D og E i de fleste beregningspunkter.

Beregningerne viser også at ved at etablere en 5 meter høj støjvold, af overskudsjord i skel til boligerne mod nordvest, vil de vejledende grænseværdier overholdes, for samtlige etaper i samtlige beregningspunkter.

9. Vurdering og bemærkninger

Det vurderes, at før de vejledende grænseværdier kan overholdes skal der anlægges en støjvold, der opfylder dimensionerne af en højde på 5 meter og en længde på 239 meter og med en hældning på 1:1, svarende til en brede på 17 meter.

10. Referencer

- /1/ Miljøstyrelsen, 1984.
Vejledning nr. 5, "Ekstern støj fra virksomheder".
- /2/ Miljøstyrelsen, 1993.
Vejledning nr. 5 "Beregning af ekstern støj fra virksomheder".
- /3/ Referencelaboratoriet, 2010.
"Valg af måle- og beregningspositioner".
Orientering nr. 43.
- /4/ Lydteknisk Institut
Støjatabogen Del 3: Kørsel og intern transport, 1989

Bilag 5 Andre myndigheders tilladelser

- Tilladelse til midlertidig vejadgang
- Tilladelse til fjernelse af markdræn
- Samtykke til indvinding af vejmatrikel

Carl Matzens Teglværker
Havnevej 44
6320 Egersund
CVR-nr. 42125210

Adgangstilladelse, midlertidig – Brovej 55, 6320 Egersund fra 1. maj 2023 til 31. december 2032.

Med baggrund i ansøgning om adgangstilladelse, sagsnummer 23/16602, meddeler Sønderborg kommune som vejejer af grusvejen til Brovej 55 og som Vejmyndigheden jf. Vejlovens § 50 om ændret anvendelse af adgangstilladelse tilladelse til, midlertidig ændret anvendelse af den eksisterende adgang til Brovej, 6320 Egersund.

Det er oplyst, at det forventes ler kørsel i 14 tørvejr's dage fra maj til september 2022. En uge ad gangen. Daglige forventes 80 ture. Regionen har givet indvendingstilladelse i 10 år i 2022.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

Brovej - indkørsel

Anlæg & Infrastruktur

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

09-03-2022
23/33787

Adgang er svarende til linjestykket mellem den private matrikel og offentlig vej-areal, hvor det er lovligt at foretage en krydsning.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. Sker dette ikke, bortfalder tilladelsen.
- Adgangen skal etableres med kantforstærkning langs hele den kørende adgang i en bredde på minimum **fem** meter eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn fra cykelstiens nordlige kant og ind på markstien. Kantforstærkningen kan etableres med asfalt eller ved belægningssten fra egen matrikel helt til vejkant.
- Såfremt kantforstærkning ønskes etableret med asfalt, skal arbejdet på det offentlige vejareal udføres af en godkendt entreprenør eller Vej & Park. Vej & Park vil kunne kontaktes på tlf. 8872 4148.
- Skillerabatten mellem kørebanen og cykelstien ved indkørslen til Brovej 55 udvides til en bredde af mindst 5 m fra skillerabattens vestlige asfalkant og mindst 2 m fra skillerabattens østlige asfalkant. Der skal ske kantforstærkning ved grøftens rørgennemføring. Belægningstype og udførelsen sker efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn.
- På Brovej opsættes færdselstavle A 39 med undertavle Lerkørsel og C 55 - 50 km/t. på begge sider af grusvejen til Brovej nr. 55 i en afstand af mindst 150 m. Tavlerne opsættes før kørslen og nedtages daglig efter arbejdstids ophør. Der skal føres logbog for opsætning og nedtagning. Underkant færdselstavle C 55 skal stå i en højde af mindst 100 cm fra overkant vej.
- Færdselstavle C 55 70 km/t flyttes ca. 10 m mod vest eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn. Tavlen tildækkes når der skiltes med 50 km/t. Tildækning fjernes ved ophør af 50 km/t. Der skal føres logbog for tildækning og afdækning.

- Lertransport køre tom ad Brovej mod øst og venstre ind ad grusstien til Brovej 55. Der må ikke ske udkørsel med køretøjer over 3.500 kg.

Skovgade - udkørsel

- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. Sker dette ikke, bortfalder tilladelsen.
- Adgangen til den offentlige vej Skovgade kan etableres i en bredde op til 10 m.
- Adgangen skal etableres med kantforstærkning langs hele den kørende adgang i en bredde på minimum **fem** meter eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn. Kantforstærkningen kan etableres med asfalt eller ved belægningssten fra egen matrikel helt til vejkant.
- Såfremt kantforstærkning ønskes etableret med asfalt, skal arbejdet på det offentlige vejareal udføres af en godkendt entreprenør eller Vej & Park. Vej & Park vil kunne kontaktes på tlf. 8872 4148.
- På Skovgade opsættes færdselstavle A 39 med undertavle Lerkørsel og C 55 - 50 km/t. på begge sider af udkørslen i en afstand af mindst 150 m. Tavlerne opsættes før kørslen og nedtages daglig efter arbejdstids ophør. Der skal føres logbog for opsætning og nedtagning. Underkant færdselstavle C 55 skal stå i en højde af mindst 100 cm fra overkant vej.

Generelt

- Der skal søges rådighedsstilladelse til hastighedsnedsættelse hvert år inden forår- og sensommer/efterårskørsel. Politiet skal give samtykke til hastighedsnedsættelse.
- Ved arbejdstids ophør skal der foretages daglig rengøring af kørebanen og cykelstien. Såfremt føret er vådt, jord efterlades eller vejen på anden måde forurenas påhviler det ansøger at rengøre vejen og cykelstien efter behov.
- Såfremt der køres spor eller cykelstien på anden måde beskadiges skal den løbende reetableres efter aftale med Sønderborg kommunes vejtilsyn.
- Grusstien og vejkanterne skal løbende vedligeholdes.
- Inden lertransportens start og ved afslutning gennemgås vejanlægget cykelstien og grusvejen for evt. skader sammen med Sønderborg kommunes Vejtilsyn.
- Sønderborg kommunes Vejtilsyn kan stille yderligere betingelser af hensyn til trafiksikkerheden og for at imødegå beskadigelse af vejen.
- Alle udgifter til etablering, vedligeholdelse og reetablering afholdes af ansøger.
- Denne tilladelse kan tilbagekaldes såfremt vilkårene ikke overholdes.

Tilladelsen er udstedt i henhold til Vejlovens § 49 stk. 1 og 2 samt Vejlovens § 82.

Afgørelsen kan påklages. Klagevejledning fremgår herunder:

Der kan klages over denne afgørelse til Vejdirektoratet, Carsten Niebuhrsgade 43 5. sal, 1577 København K. Klagen kan indsendes via Vejdirektoratets elektroniske klageblanket på borger.dk. Benyt linket eller gå ind på borger.dk – Samfund og rettigheder – Klagemuligheder – Klagemuligheder i Danmark – Klag til Vejdirektoratet over afgørelser på vejområdet.

Klagen omfatter kun retlige spørgsmål. Det vil sige, Vejdirektoratet kun kan tage stilling til, om afgørelsen er lovlig, men ikke til kommunens skøn inden for lovens rammer – undtaget ekspropriationssager og sager om handicapparkering, hvor Vejdirektoratet ligeledes kan tage stilling til skønnet.

Klagefristen er fire uger fra modtagelsen af denne afgørelse og klagen skal være modtaget i Vejdirektoratet inden udløbet af denne frist. Afgørelsen kan kun indbringes for domstolene, hvis klagemuligheden er udnyttet.

Lovgrundlaget fremgår nederst.

Kopi af denne tilladelse sendes også til Vejtilsynet og Lertransportkøb

Venlig hilsen

Jan Schmidt

T 27 90 56 02

jasi@sonderborg.dk

Klagevejledning – uddrag fra Lov om offentlige veje

§ 132. Kommunalbestyrelsernes afgørelser efter denne lov kan påklages til transportministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Vejmyndighedernes afgørelser efter § 102 kan påklages til transportministeren.

Stk. 3. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. For beslutninger, der skal offentliggøres, regnes klagefristen fra offentliggørelsen. Når der er særlig grund dertil, kan transportministeren dog efter forud indhentet erklæring fra vejmyndigheden se bort fra overskridelse af klagefristen.

Stk. 4. Klage har ikke opsættende virkning, medmindre transportministeren bestemmer andet.

Stk. 5. Afgørelser, der kan påklages efter stk. 1, kan ikke indbringes for domstolene, før denne klageadgang er udnyttet. Søgsmål skal være anlagt, inden 6 måneder efter at transportministerens afgørelse er meddelt.

Retsgrundlag – uddrag fra Lov om offentlige veje

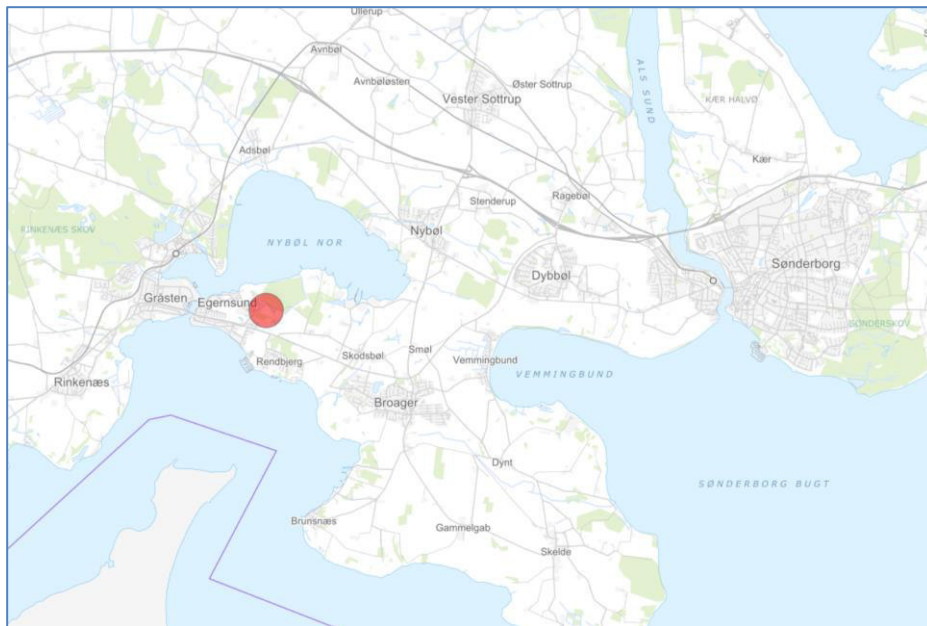
§ 49. Nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange til offentlige veje og stier må ikke etableres uden vejmyndighedens tilladelse.

Stk. 2. Den, der ansøger om en ny adgang eller udvidelse af en eksisterende adgang til en offentlig vej eller sti, afholder udgifterne til etablering, medmindre andet er aftalt mellem vejmyndigheden og ansøgeren.

I/S Lertranskøb
Amtsvejen 23
6400 Sønderborg
Sendt via mail: pc.lertrans@outlook.dk

Tilladelse til fjernelse af markdræn

Sønderborg Kommune, Vand og Natur, giver tilladelse til fjernelse af markdræn, med afvanding til det offentlige rørlagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårds bæk, på matrikelnummer 909 og 910 Egersund ejerlav, Egersund (projektområdet).

Figur 1: Oversigtskort over projektområde ved Tilløb til Skodsbølgårdsbæk.

Lovgivning

Tilladelsen er meddelt efter vandløbslovens¹ § 17 og § 3 i reguleringsbekendtgørelsen².

Vand & Natur

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om lov om vandløb

² Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering

Vers. 7, 13-05-2020, initialer: bepo

Vilkår

Du er ansvarlig for, at disse vilkår bliver overholdt:

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet, bilag 2.
2. Ansøger skal gennem afpropning eller anden løsning sikre, at der fra blotlagte dræn ikke sker tilførsel af sediment til nedstrøms liggende rørlagte- eller åbne vandløb.
3. Ansøger skal selv indhente ledningsoplysninger inden gravearbejdet.
4. Ansøger er ansvarlig for tilsyn med projektet.
5. Tilladelsen skal tages i brug inden 3 år efter afgørelsen er meddelt.

Det er din pligt at oplyse eventuelle rådgivere og entreprenører om tilladelsens vilkår og indhold.

Baggrund

Nedlæggelse af markdræne på matriklerne er nødvendig for at kunne indvinde råstoffer (rødbændende ler) på matriklerne.

Dræne fjernes trinvist efter ansøgers graveplan. Ansøger sikrer blotlagte dræn mod tilførsel af sediment.

Sønderborg Kommune begrundes tilladelsen med, at ikke har nogen væsentlig negativ afvandingsmæssig betydning uden for projektområdet eller nogen væsentlig miljømæssig påvirkning.

Afvandings- og miljømæssig vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil få afvandingsmæssige konsekvenser i udenfor projektområdet. Ansøger er bekendt med de afvandingsmæssige konsekvenser i projektområdet og accepterer disse.

Kommunen vurderer, at projektet ikke har væsentligt påvirkning på de miljømæssige forhold til det vandløb dræne afvander til. Vurderingen tager hensyn til vandløbs målsætning, arealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, Natura 2000-områder og habitatdirektivets bilag IV.

Disse vurderinger er nærmere beskrevet i bilag 1.

Økonomi og ejendomsmæssige forhold

Ejendomsoversigt

Matrikler, der er omfattet af projektet:

Matrikel	Ejerlav	Ejer	Adresse
909	Egernsund, Egernsund	Henning Gefke Hansen	Skovgade 23, 6320 Egernsund
910	Egernsund, Egernsund	Henning Gefke Hansen	Skovgade 23, 6320 Egernsund

Fordeling af udgifter

Ansøger bærer alle udgifter i forhold til nedlæggelse af drænene i projektområdet.

Øvrig lovgivning

Reguleringsprojekter er omfattet af reglerne om VVM, da disse anlæg er optaget på bilag 2 (nr. 10, litra f) i miljøvurderingsloven³. Nedlæggelse af dræn er et trin i processen at kunne udvinde råstoffer. Region Syddanmark har truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en VVM-redegørelse for projektet. Drænforholdene er del af denne VVM-redegørelse. Sønderborg Kommune lader på den baggrund denne sags VVM-redegørelse være indeholdt i regionens.

Sønderborg Kommune vurderer, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet, da projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV art eller danske rødlistearter i forhold til habitatbekendtgørelsen⁴.

Disse vurderinger er nærmere beskrevet i bilag 1.

Høring

Projektet har været fremlagt i 4 ugers offentlig høring i perioden fra 27. februar 2025 til 27. marts 2025.

Sønderborg Kommune har haft projektet til udtalelse hos naturbeskyttelsesmyndigheden.

I høringsperioden har det været muligt at komme med indsigelser, bemærkninger og ændringsforslag til projektet. Sønderborg Kommune har modtaget høringssvar til projektet i høringsperioden.

³ Bekendtgørelse af lov nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

⁴ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Udkast til tilladelsen har været i partshøring hos ansøger, som med fuldmagt repræsenterer lodsejer, i perioden fra den 3. marts 2025 til den 17. marts 2025.

Sønderborg Kommune har modtaget høringssvar Museum Sønderjylland (MSJ). MSJ fastholder tidligere udtalelse, givet til Region Syddanmarks høring af råstofindvindingen; Museet anbefaler frivillig undersøgelse forud anlægsarbejde på grund af meget høj risiko for at støde på væsentlige jordfaste fortidsminder.

Sønderborg Kommune søgte høringssvaret forklaret telefonisk med MSJ. Der sker som følge af MSJ høringssvar ingen ændringer i denne afgørelse.

Ansøger skal være opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet findes fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, Stk. 2 lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til MSJ.

Ønsker du at klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden klagefristens udløb.

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt, det vil sige **senest den 25. april 2025**.

Se nærmere i bilag 1.

Har du spørgsmål til denne afgørelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Kenn Meyhoff
Telefon 21 13 63 56
keme@sonderborg.dk

Bilag:

- Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen
- Bilag 2. Ansøgning
- Bilag 3. Regionens vvm-screening

Afgørelsen sendt til:

I/S Lertranskøb v/ Peter Christensen: pc.lertrans@outlook.dk
Danmarks Naturfredningsforening: dnsoenderborg-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk –
lbt@sportsfiskerforbundet.dk - sydoestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Friluftsrådet: lokalraad@friluftsradet.dk - soenderborg@friluftsradet.dk
Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk - soenderborg@dof.dk
Vandplejen A.N.A., Finn Petersen: finnmai@hotmail.com

Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen

Afvandingsmæssige forhold

Projektet vil få afvandingsmæssige konsekvenser i området.

Drænene fjernes trinvist efter en graveplan. Ændringen i de afvandingsmæssige forhold berører alene matrikel 909 Egersund ejerlav, Egersund fordi drænene ifølge drænplanen har udløb til det offentlige rørlagte vandløb "Tilløb til Skodsbølgårdsbæk" på samme matrikel. Et mindre område på omkring 500 m² dræner direkte til i det nordøstlige hjørne af matriklen.

På drænkortet, som er del af ansøgningsmaterialet, angives ikke om matrikel 910 Egersund ejerlav, Egersund er drænet. Faldforholdene på matriklen usandsynliggør, at en eventuel dræning ikke ville afvande gennem Tilløb til Skodsbølgårdsbæk. Dermed berører nedlæggelse af eventuelle dræn alene matrikel 910.

Fjernelse af drænene får den afvandingsmæssige konsekvens, at matriklerne 909 og 910 Egersund ejerlav, Egersund (projektområdet) ikke længere vil være drænede, men det sker med ansøgers og lodsejers fulde indsigt og ønske, og er et nødvendigt trin for at råstofindvindingen kan foregå.

På skellet mellem matrikel 909 og 53, begge Egersund ejerlav, Egersund er oplandet for Tilløb til Skodsbølgårdsbæk 21 ha, vurderet med programmet Scalgo's oplandsanalysefunktion. Når alle dræn i projektområdet med tiden er nedlagte, svarer det til en reduktion i oplandet på omkring 19%.

For at sikre Tilløb til Skodsbølgårdsbæk mod sedimentation på grund af blotlagte dræn i indvindingsperioden, bliver blotlagte dræn enten afproppet eller forsynet med en såkaldt "skorsten".

Sønderborg Kommune vurderer på den baggrund at nedlæggelse af drænene i projektområdet, ikke har nogen væsentlig negativ afvandingsmæssig betydning for Tilløb til Skodsbølgårdsbæk eller Skodsbølgårdsbæk.

Miljømæssig vurdering

Det offentlige rørlagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk løber til Skodsbølgårdsbæk i dennes station 45 m.

Målsat vandløb

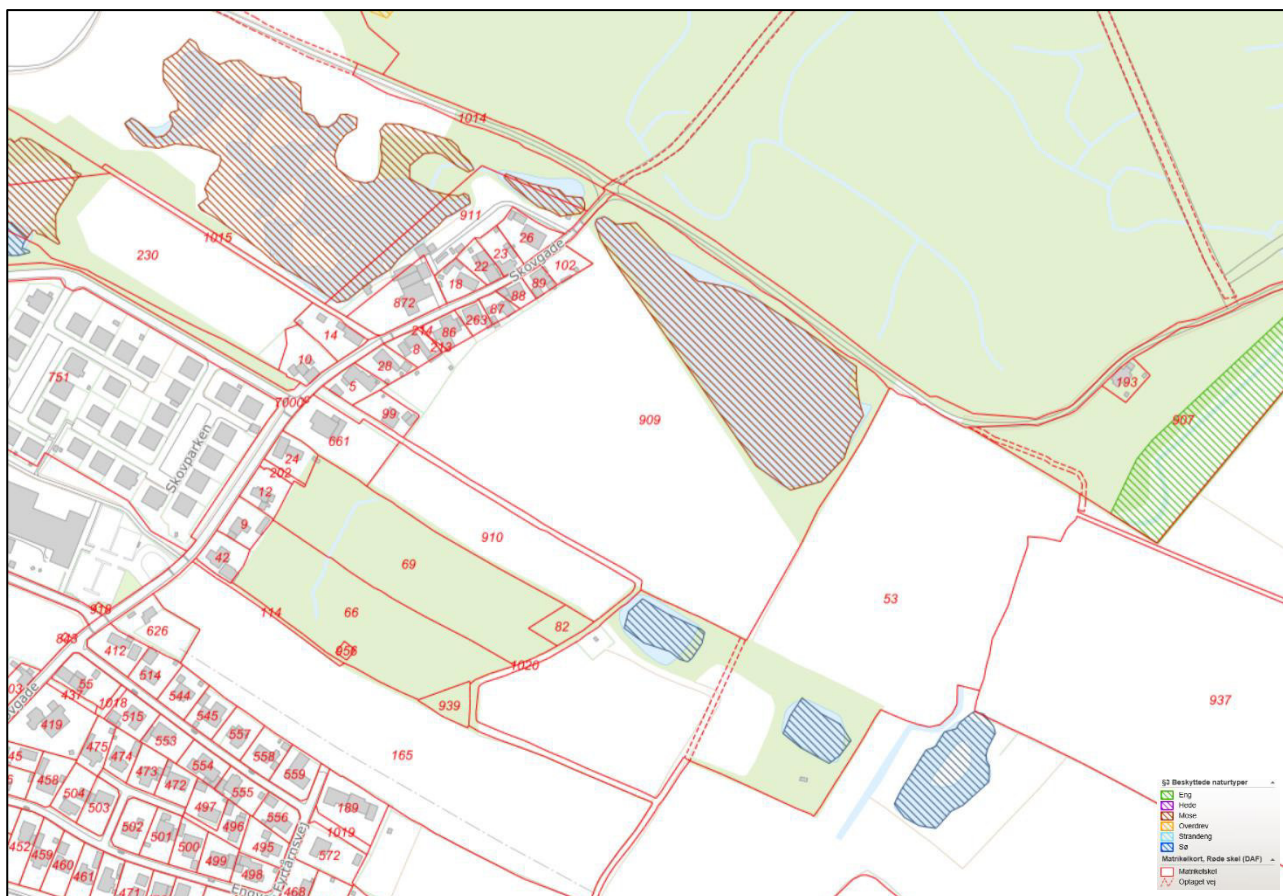
Hverken Tilløb til Skodsbølgårdsbæk eller Skodsbølgårdsbæk er målsatte i Vandområdeplanerne 2021-2027.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Tilløb til Skodsbølgårdsbæk er ikke et beskyttet vandløb jf. naturbeskyttelseslovens¹ § 3.

I matrikel 909 Egersund ejerlav, Egersunds nordøstlige hjørne ligger et areal beskyttet som mose efter naturbeskyttelseslovens § 3 (se nedenstående kort).

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04. oktober 2022 om lov om naturbeskyttelse.

Oversigtskort: Beskyttede naturtyper og vandløb jf. naturbeskyttelsesloven § 3

Omtrent 170 m nedstrøms, hvor Tilløb til Skodsbølgebæk løber på Skodsbølgebæk, bliver Skodsbølgebæk et åbent vandløb, beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. I dette punkt udgør projektområdet omkring 3% af oplandet. På den baggrund vurderer Sønderborg Kommune at nedlæggelsen af drænene ikke har nogen væsentlig betydende påvirkning af naturtypen vandløb.

Et mindre område på omkring 500 m² dræner direkte til den beskyttede naturtype mose. Sønderborg Kommune vurderer, at nedlæggelsen af drænene ikke medfører nogen negativ ændring for den beskyttede naturtype.

Sønderborg Kommune vurderer på denne baggrund, at nedlæggelse af dræn i projektområdet ikke kræver en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested i projektområdet. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser² samt vores øvrige kendskab, vurderer vi, at der er tale om følgende arter: Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, dværgflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, markfirben, stor vandsalamander, løvfrø, spidssnudet frø, strandtudse.

² Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV

Ifølge habitatdirektivet må yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

Flagermusene yngler og raster i ældre træer med hulheder og løs bark samt i udhuse. I projektet fældes der ikke træer eller ændres på bygninger, der vurderes at være yngle- og rasteområder for flagermus.

Markfirben yngler typisk på solvendte skrånninger med bar jord, sand og sparsom bevoksning. Om vinteren raster markfirben nedgravet i solvendte skrånninger med veldrænede jorder. På lokaliteten findes ingen skrånning, og arealet omfatter i øvrigt ikke terrænelementer eller områder, der vurderes at være egnede som levesteder for markfirben.

Stor vandsalamander lever om sommeren i rene vandhuller som oftest mellem 50 – 2.500 m². Om vinteren finder de vinterdvale i tilknytning til vandhullet gerne under grene, i jordhuller eller i selve vandhullet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller andre egnede rasteområder for stor vandsalamander.

Løvfrø yngler gerne i lavvandede vandhuller og vådområder som udtørre om sommeren. Løvfrøen raster typisk i brombærbuske, levende hegn og skovbryn. På lokaliteten findes der ikke lavvandede vandhuller eller vådområder. Derudover påvirker projektet ikke brombærbuske og levende hegn i tilknytning til egnede yngleområder.

Spidssnudet frø forekommer i moser på enge og fugtige steder i skove. Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder fra små vandhuller til store søer og fra overskyggede ellesumpe til lysåbne vandhuller. Ynglesuccesen er afhængig af, at der i tilknytning til ynglevandhullet kan findes enge eller moser, hvor ynglet kan finde føde. Arten raster nær ynglestedet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller dertil knyttede enge og moser.

Strandtudse foretrækker lysåbne tidsvise våde vandhuller og bredden langs større næringsfattige søer. Langs de indre danske kyststrækninger foretrækker strandtudsens særligt afgræssede strandenge og fugtige lavninger omkring kystlaguner. Yngle- og rasteområder dækker normalt samme område. Projektet påvirker ikke vandhuller eller strandenge og lavninger omkring kysten.

Samlet vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter.

Danske rødlistearter

Rødlisten er en liste over plante- og dyrearter, som er forsvundet i nyere tid, i fare for at forsvinde, eller sjældne. Der er ingen rødlistearter i projektområdet.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Projektet er omfattet af bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen. Der skal foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter og planer kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jævnfør § 6 i habitatbekendtgørelsen. Dette gælder også, selvom projektet finder sted uden for Natura 2000-områder, da det kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Projektområdet ligger ikke umiddelbar tilknytning til internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder), dvs. habitatområder, fuglebeskyttelsesområder eller Ramsar områder.

Nærmeste Natura 2000-område er Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als habitatområde nr. H173 og Flensborg Fjord og Nybøl Nor fuglebeskyttelsesområde F64. Der er ca. 500 m til området.

Området er udpeget som Natura 2000-område på grund af en række naturtyper og arter (se tabel 1).

Tabel 1. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. H173	
Naturtyper	Bugt
	Rev
	Sandbanke
Arter	Marsvin
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. F64	
Fugle	Edderfugl

De udpegede naturtyper i Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als er særlig følsomme overfor bl.a. bundsløbende fiskeri. Projektet påvirker ikke naturtyperne i udpegningsgrundlaget. Marsvin og edderfugl kan ende som bifangst i garnfiskeriet, og er følsomt over for ændringer i naturtyperne. Projektet inkluderer ikke nogen af disse. Projektet påvirker derfor ikke naturtyperne væsentligt.

På denne baggrund vurderer kommunen, at projektet ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter forringer levevilkårene for de arter og naturtyper i udpegningsgrundlaget.

Økonomi

Fordeling af udgifter

Ansøger bærer alle udgifter i forhold til nedlæggelse af drænene i projektområdet

Klagevejledning

Tilladelsen kan i henhold til vandløbsloven påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Den, afgørelsen er rettet til
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Klageberettiget interesseorganisationer

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden klagefristens udløb, det vil sige **senest den 25. april 2025**.

Du klager via klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk. Du logger på klageportalen med Nem-Login. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Sønderborg Kommune. Hvis Sønderborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen din klage videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du vil få besked.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til

nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. Betingelserne for at blive fritaget kan ses her:

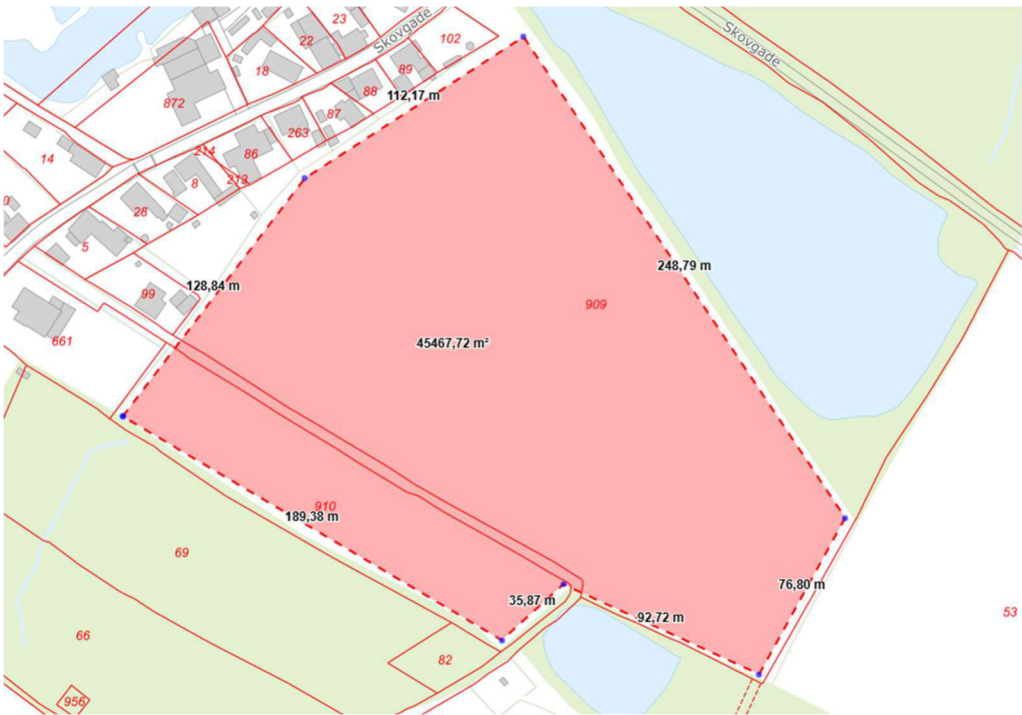
<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/til-foersteinstanser/fritagelse-fra-klageportal/>.

På baggrund af mødet med Michael Hjort Andersen fra Regionsyd, Jens Demant Berndt fra WSP, Ludvig Laus Dyremose og Kenn Meyhoff fra Sønderborg kommune ansøges der om nedlæggelse af dræn på matrikel 909(og 910) Egersund Ejerlav, Egersund, som blev etableret i 1948 ifølge drænkort, for at opnå tilladelse til råstofindvinding på det pågældende areal. Ansøgningen er indsendt af Peter Christensen, I/S Lertranskøb med fuldmagt fra Lodsejer Hening Gefke Hansen.

Drænsystemet, der blev etableret i 1948, har haft til formål at afvande landbrugsjord og sikre optimale vækstbetingelser for afgrøder. Da det med tiden er opstået interesse i og behovet for at udvinde råstoffer fra området, hvor drænet er placeret. Dette kræver nedlæggelse af det eksisterende drænsystem for at kunne udnytte jordens ressourcer bedst og effektivt.

Formålet med denne ansøgning er at få tilladelse til nedlæggelse af drænet for at opnå den for
nødende tilladelse til råstofindvinding af rødbrændende ler på området. Dette vil kunne
bidrage og sikre det lokale teglværks mulighed for videre at kunne producere teglsten og
skabe arbejdspladser.

Drænsystemet, som oprindeligt blev etableret i 1948, består af teglrør med en diameter på 8 cm, 10 cm og 12,5 cm som fører til et rørlagte vandløb med 25 cm rør diameter. Se bilag i form af drænkort. Ifølge kortet herunder dækker det drænet areal cirka 4,5 hektar.

Nedlæggelsen af drænet vil, ud fra drænkortet, ikke få konsekvenser for naboerne i skellet til matr. 909 (og 910), da der ikke er forbindelse til eksisterende dræn. Ud fra drænkortet 1948 ses drænene tilsluttet det rørlagte vandløb (25cm). Blotlagte dræn der måtte føre hertil eller tilslutninger, vil under indvindingen blive sikret ved hjælp af en prop eller ved etablering af en såkaldt "skorsten". Dette for at sikre der ikke kommer materialer ind i eksisterende og blivende rør med chance for hindring af det frie løb. For at sikre det rørlagte vandløb (25 cm) holdes den for nødende respekt afstand. Dermed sikres, som hidtil, afvanding af det bagved læggende opland.

Hvorvidt nedlæggelse af drænet vil få miljømæssige konsekvenser, vides ikke. Dog er der forud for denne ansøgning udarbejdet i VVM screening i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på samme matrikel. Det er i lodsejeren og I/S Lertranskøb's interesse, at der under eller efter endt efterbehandling bliver etableret nye dræn, så marken igen kan indgå i landbrugsdrift. Ansøgning om tilladelse til anlæggelse af nye dræn i minimum samme omfang som hidtil, vil indsendes under eller umiddelbart efter endt indvinding.

Økonomiske konsekvenser med nedlæggelse af drænene på matrikel 909 (og 910) påhviler, efter aftale med lodsejer, I/S Lertranskøb som har indvindingsinteressen i området.

Konklusion - Der ansøges om nedlæggelse af dræn på matrikel 909 (og 910) Egersund Ejerlav, Egersund på ca. 4,5ha. Dette for at opnå indvindingstilladelse for råstoffet rødbrændende ler. Det rørlagte vandløb bibeholdes og der holdes den for nødende respekt afstand hertil. Derved tages højde for det bagved læggende opland. I/S Lertranskøb står for indvindingen og dermed nedlæggelse af drænnettet på matriklen samt afholder omkostningerne hertil.

Lodsejer er bekendt med ansøgningen og har givet fuldmagt til projektet.

Bilag

- Drænkort fra 1948 Kilde: WSP kort nr. 4169
- Fuldmagt

I/S Lertranskøb
Peter Christensen
Amtsvejen 63
6400 Sønderborg

CVR-NR: 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 2920 1970
Den 8. november 2024
Journalnr.: 23/43537

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstof-indvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Region Syddanmark har den 8. april 2024 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af det ansøgte projekt, jf. miljøvurderingslovens § 21, da det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningsskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i miljøvurderingsloven¹. Jf. lovens § 39 bortfalder afgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

¹Jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), med senere ændringer.

Derudover skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt efter habitatbekendtgørelsens² § 6, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Tillige skal regionen, jf. § 8 i indsatsbekendtgørelsen³, ved administration af lov om vandplanlægning⁴ forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres.

Nedenfor angives hovedbegrundelserne for afgørelsen. De uddybede begrundelser findes i screeningskemaet.

Projektets karakteristika:

Projektet omfatter råstofindvinding af rødbrændende ler.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler årligt i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der indvindes ikke i de haver, der er anlagt på de ansøgte matrikler, og der holdes en graveafstand på 25 meter til bygninger.

Der indvindes ikke under grundvandsspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april-ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund.

Adgangsvej til indvindingsområdet sker via en markvej fra Brovej, og der benyttes udkørsel via matr. 53 til Skovgade, hvorfra der køres mod øst til Bøsbækvej og videre til Skodsbølvej og Brovej. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod ejendommene mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Der opbevares ikke brændstof i graven. Bekæmpelse af støv vil ske ved vanding.

Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge aførømet muld, og dræn, der er ødelagt ved indvindingen, reableres på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

Projektets placering:

Projektområdet ligger umiddelbart nordøst for Egersund og udgør ca. 4,7 ha. Arealet udgøres af landbrugsjord, og grænser op til en række beboelser mod vest.

Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64. Natura 2000-området beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor eller nær projektområdet. Der findes to grundvandsforekomster, en terrænnær og en dyb, under projektområdet.

Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk, hvis borer ligger ca. 400 sydøst for projektområdet. Nærmeste private drikkevandsboring ligger 85 meter nordvest for projektområdet.

I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. De beskyttede naturtyper er udlagt med naturbeskyttelsesinteresse jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Gennem projektområdet løber et offentligt, rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk.

Projektområdet ligger endvidere i et område, som er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde og størstedelen af området er også udlagt som økologisk forbindelse jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Projektområdet grænser op til, men ligger udenfor kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget.

Projektområdet er udpeget med specifik geologisk bevaringsværdi, jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Der er ikke registreret landskabelige interesser i området. Der er endvidere ikke registreret kulturarvsarealer, fredede og ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje eller beskyttede sten- og jorddiger.

Projektområdet ligger inden for kystnærhedszonen og inden for skovbyggelinje.

Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Støjberegninger har vist, at når der oplægges en 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod vest, kan Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. Oplægning af en 5 meter høj støjvold vil påvirke udsigtsforholdene ved de ejendomme, som volden skal skærme for støj. Der er dog ikke tale om en permanent støjvold. Skyggepåvirkning vil være begrænset til få timer efter solopgang og vurderes ikke at være til væsentlig gene. Transport af ler fra projektområdet til Matzens Teglværk sker langt fra beboelse via adgang fra Brovej til projektområdets sydøstlige del og med udkørsel til Skovgade mod nordøst og herfra videre mod øst til Bøsbækvej, Skodsbølvej og Brovej. Grundet projektets karakter, hvor det også er taget i betragtning, at der indvindes med 1 gravemaskine i 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling foretages umiddelbart efter indvinding, vurderes projektet efter en samlet afvejning ikke at være til væsentlig gene for de nærliggende beboelser i Egersund.

Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 specielt udpeget for at beskytte marine naturtyper som bugter og vige samt stenrev og sandbanke og de dertilhørende arter. Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampanjer på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandsspejl uden væsentlig terræændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen. I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område retableres dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, og dermed Natura-2000 område nr. 197. Retablering af dræning medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation, ligesom retablering af dræning ikke medfører mertilførsel af sediment eller nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet, som desuden ikke vurderes af udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for bilag IV arter. Region Syddanmark vurderer, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest vest for projektområdet. Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Efterfølgende retablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken, og retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. På grund af disse forhold og afstanden til

vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes projektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af grundvand, drikkevand eller interesser knyttet hertil. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde på ca. 1,3 meter under terræn. Grundvandet ligger 2-3 meter under terræn, hvorfor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet. Grundvandets naturlige beskyttelse er sikret af et ca. 15 meter tykt lerlag og påvirkes dermed ikke i væsentlig grad.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af beskyttet natur. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet, og der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til beskyttet natur. Der er derfor ingen risiko for at projektet kan påvirke beskyttet natur.

Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb, herunder Skodsbølgårdsbæk, der løber gennem projektområdet, skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste side, hvor der ikke må ikke udgraves. Ansøger har oplyst, at den nøjagtige placering og dybde af rørledningen skal afklares, og at såfremt leret omkring rørledningen ønskes udgravet, så skal ledningen omlægges. Ansøger kontakter Sønderborg Kommune desangående. Region Syddanmark vurderer på den baggrund, at projektet kan gennemføres uden risiko for forurening af det rørlagte vandløb eller en eventuel omlægning heraf.

Museum Sønderjylland har oplyst, at de vurderer, at der er meget stor risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor anbefales.

Region Syddanmark vurderer, at der ikke er øvrige potentielle miljøpåvirkninger, og at ingen af de enkelte miljøpåvirkninger beskrevet i screeningsskemaet er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen forløb i perioden 3. september til 1. oktober 2024 og har været sendt i høring til følgende:

Lodsejere af matr.nr. 5, 8, 9, 10, 12, 14, 18, 22, 23, 24, 26, 28, 53, 69, 82, 86, 87, 88, 89, 99, 102, 213, 214, 263, 661, 872, 909, 910, 911 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund
Sønderborg Kommune: mian@sonderborg.dk ; vand-natur@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland, arkæologisk afdeling: planer@msj.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
Region Syddanmarks, afd. Vand og Jord
Ansøger, I/S Lertranskøb: pc.lertrans@outlook.dk

I høringsperioden har Region Syddanmark modtaget en række høringssvar som i deres væsentlighed er kommenteret i nedenstående tabel.

Høringssvar	Region Syddanmarks bemærkning
<u>Sønderborg Kommune:</u> I forbindelse med indvindingen må arbejdet ikke medføre ændring af vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindrer det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Det samme gælder for etablering af støjvolden, som heller ikke må forårsage ændringer i vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme. Dette vil kræve en tilladelse efter vandløbslovens § 6.	Terrænet skråner svagt fra ejendommene vest for projektområdet mod dette. Overfladeafstrømning, herunder fra støjvolden, mod ejendommene vurderes derfor ikke at forekomme. Ved lerindvinding sænkes terrænet, og projektet vurderes derfor hverken at påvirke vandets naturlige afløb til anden ejendom eller at hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme.

<u>Haderslev Stift:</u> Haderslev Stift har ingen bemærkninger.	Stiftets høringssvar er taget til efterretning.
<u>Museum Sønderjylland:</u> Vi har noteret, at følgende står på s. 5 i udkastet: Museum Sønderjylland har oplyst, at de vurderer, at der er meget stor risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor anbefales. Vi har yderligere noteret, at vores udtalelse også er i screeningsskemaet under pkt. 44 med en afkrydsning i "Ja". Vi har ingen yderligere bemærkninger.	Museets høringssvar er taget til efterretning.
<u>Ejer af matr.nr. 263 Egersund Ejerlav, Egersund (Skovgade 42):</u> Vi finder ikke, at der på det foreliggende grundlag, (Vedhæftede miljøscreening) er redegjort tilstrækkeligt for de nævnte aktiviteters påvirkninger af vores levevilkår, med hensyn til mulig udkørsel til Skovgade samt opførelse af afværgeforanstaltningen Støjvold. Vi mener derfor, at der bør foretages en bredere miljøvurdering, som inddrager og redegør for: (kun hovedpunkter gengivet) 1. Transport i og gennem Skovgade 2. Støjvold – skyggebeklastning, hydrologisk påvirkning og alternative afværgeforanstaltninger	Adgang til projektområdet sker via Brovej og transport ud af projektområdet sker via matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund til Skovgade, hvor der drejes til højre i retning mod øst. Dette ses af bilag 1 (sort stiplede linje). Brovej tilgås herefter via Bøsbækvej og Skodsbølvej. Region Syddanmark vurderer, at transport ikke udgør en væsentlig gene for omgivelserne. En støjvold på 5 meter vil i få timer om morgenen kunne afkaste en skygge ind på nabomatrikler. Skyggens længde vil ved solens position 20 grader over horisonten (svarende til solens position på himlen omkring kl. 9 i midten af april og i midten af september) være ca. 13,7 meter ($L=5/\tan(20)$). Skyggekast fra støjvolden vurderes ikke at være en væsentlig gene for omkringliggende ejendomme grundet den korte varighed få timer efter solopgang, hvor skyggen kan nå den østlige del af nabomatriklerne. Terrænet skråner svagt fra ejendommene vest for projektområdet mod dette. Overfladeafstrømning,

	herunder fra støjvolden, mod ejendommene vurderes derfor ikke at forekomme, og støjvolden vil derfor ikke medføre hydrologisk påvirkning af boligerne mod vest. Ansøger har udarbejdet en støjredegørelse, hvor dimensionering og placering af støjvold er beskrevet. Der henvises til screeningsskemaets punkt 14. Støjvolde kan etableres som jordvolde, skærme eller lignende og skal være etableret, mens der er aktivitet i projektområdet. Region Syddanmark vurderer, at det ansøgte projekt kan gennemføres uden væsentlig miljøpåvirkning, herunder væsentlig gene for naboer, og at projektet derfor ikke er miljøvurderingspligtigt.
--	--

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 6. december 2024 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Offentliggørelse af afgørelsen

Jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 13 kan offentliggørelse ske udelukkende digitalt. Afgørelsen offentliggøres på regionens hjemmeside.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

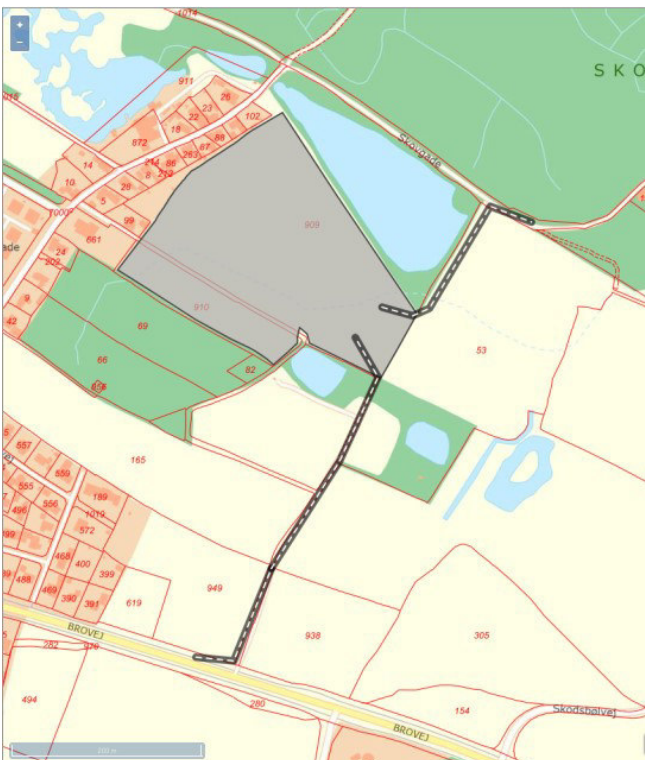
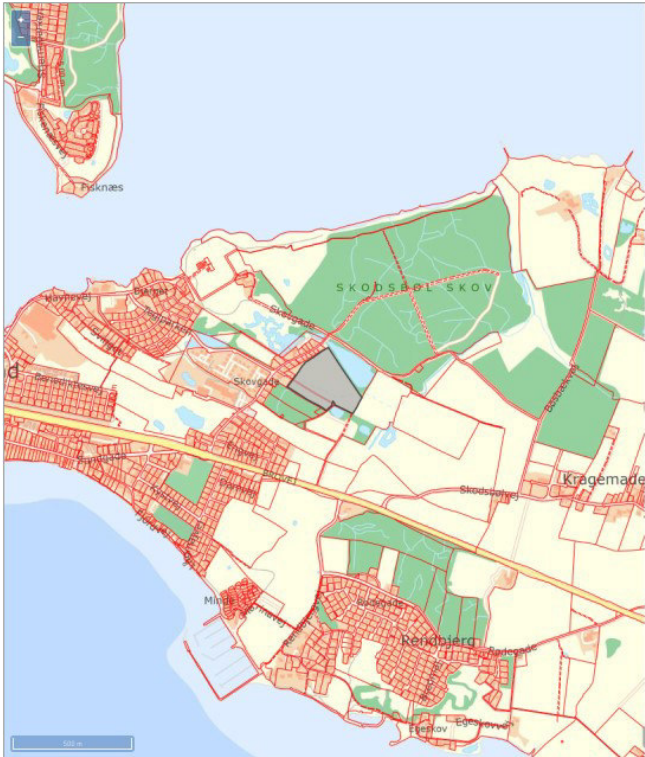
Michael Hjort Andersen
Geolog

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Screeningsskema

Bilag 1- Oversigtskort

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 8. april 2024 med senere supplerende oplysninger af 9. og 24. april 2024 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 8. april 2024. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

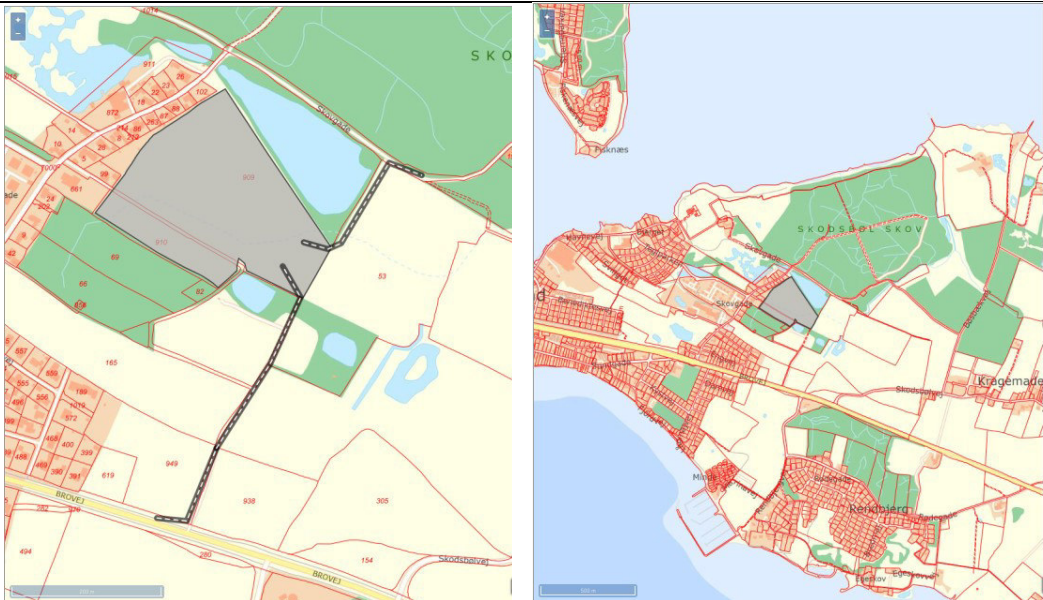
Projektets karakteristika

1. Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af rødbrændende ler i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der indvindes ikke i de haver, der er anlagt på de ansøgte matrikler, og der holdes en graveafstand på 25 meter til bygninger. Der ansøges om en årlig indvinding på op til 10.000 m³. Der indvindes ikke under grundvandspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter, og hertil kommer et muldlag på 0,3 meter. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april-ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund. Der opbevares ikke brændstof i graven. Ansøger har den 9. marts 2023 opnået tilladelse fra Sønderborg Kommune til at benytte adgangsvvej til indvindingsområdet via en markvej fra Brovej, og til at benytte udkørsel via matr. 53
--	---

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

	til Skovgade og herfra i østlig retning mod Bøsbækvej. Ansøger har endvidere opnået samtykke fra Sønderborg Kommune som vejmyndighed for vejmatrikel 1020 Egersund Ejerlav, Egersund til at indvinde ler på matricken på visse vilkår. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj støjvold mod ejendomme mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Skulle der være brug for bekæmpelse af støv vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård. Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afrømmet muld, og dræn, der bliver ødelagt ved indvindingen, reableres på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.
2. Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	Peter Christensen, Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg. e-mail: pc.lertrans@outlook.dk Tlf.: 2310 9140
3. Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Se pkt. 2
4. Projektets placering og arealbehov i ha	Projektområdet ligger umiddelbart nordøst for Egersund og udgør ca. 4,7 ha.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

5. Oversigtskort	 <i>Oversigtskort: Det ansøgte område er angivet med grå polygon, mens adgangs- og udkørselsvejen er angivet med sort streg.</i>
6. Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Der er ikke behov for råstoffer i forbindelse med indvindingsprojektet, da der er tale om et råstof-indvindingsprojekt.
7. Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Der vil sandsynligvis ikke være behov for vand i projektet. Skulle der dog være brug for bekæmpelse af støv, vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård.
8. Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke blive genereret affald som følge af projektet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

9. Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke blive genereret spildevand som følge af projektet.
---	---

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
10. Er der andre ejere end bygherre?	Ja			Matrikel 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund - Ejer: Henning Gefke Hansen, Skovgade 23, 6320 Egersund Matrikel 1020 Egersund Ejerlav, Egersund - Ejer: Sønderborg Kommune, Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg
11. Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			Nej	Ansøger har også søgt om tilladelse til indvinding af ler på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund beliggende umiddelbart øst for projektområdet. Ansøger har oplyst, at der ikke vil være samtidig indvindingsdrift i de to projekter, og Region Syddanmark vurderer, at der grundet projektets karakteristika med kortvarige indvindingskampagner og efterfølgende efterbehandling ikke vil være væsentlig kumulation med andre projekter eller aktiviteter.
12. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			Nej	
13. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			Nej	
14. Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			Nej	Der er udarbejdet en støjberegning for projektet, som viser, at der ved anlæg af 5 meter høj og 239 meter lang støjvold med hældning 1:1 mod ejendommene mod vest kan de vejledende støjgrænser for områdetype 5 på 45 dB i dagtimerne overholdes.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				 Signaturforklaring - Bygning - Beregningspunkt - Støjvold Oversigtskort over placering af støjvold.
15. Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			Nej	Der anvendes ikke maskiner eller materiel, som vil give anledning til væsentlige vibrationsgener indenfor eller omkring det ansøgte område. Tidligere undersøgelser har vist, at en afstand på 25 meter er nok til, at der ikke er væsentlige påvirkninger på personer og bygninger. Da der holdes en afstand på minimum 25 meter til nærmeste bygninger, vurderes det, at anlægget ikke vil give anledning til vibrationsgener for omkringliggende beboelser.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
16. Vil anlægget give anledning til støvgener?			Nej	Der er ikke risiko for støvgener fra det ansøgte område, da ler sjældent tørrer helt ud, og dermed giver anledning til støvgener. Sker udtørring på de åbne graveflader, vil disse blive støvdæmpet med vand. Transport ind og ud af graven med lastbiler vil kunne støve, men støvgenerne kan begrænses ved vanding af adgangsvejen.
17. Vil anlægget give anledning til lugtgener?			Nej	Lergravning medfører ikke lugtgener.
18. Vil anlægget give anledning til lysgener?			Nej	Da der udelukkende indvindes i dagstimerne i sommerhalvåret er der ikke behov for belysning, som kan medføre lysgener uden for projektområdet.
19. Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			Nej	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af lergraven. Antallet af lastbiler dagligt i de korte indvindingsperioder er anført til 96, svarende til ca. 10 biler i timen. Indkørslen til graven er forskellig fra udkørslen fra graven. Lertransporter mødes derfor ikke. Transport af ler sker ad små veje med begrænset trafikal belastning frem til hovedvej 401. Samlet set vurderes der ikke at være særlig risiko for uheld.
20. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Nej	I forbindelse med selve råstofindvindingen vil gravemaskinen og lastbiler til og fra området forurene luften med især NOx og partikler, som kan påvirke menneskers sundhed. Indvindingen foregår i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og vil foregå i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer, og dermed vil luftkvaliteten ikke blive påvirket væsentligt.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
21. Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			Nej	Hele projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), og i indvindingsopland til Egersund Vandværk. Området ligger udenfor indsatsområder (IO), nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI) og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Nærmeste BNBO ligger 330 meter syd for projektområdet. Nærmeste private drikkevandsboring ligger 85 meter nordvest for projektområdet. Indenfor det ansøgte område vil indvindingen af ler foregå til ca. 1,3 meter under terræn. Grundvandsspejlet ligger ifølge DGU nr. 169.417 ca. 3,5 meter under terræn og ifølge ansøger er der prøvegravet til 3 meter under terræn uden at der blev observeret vandtilstrømning. Mosen umiddelbart nordvest for projektområdet er opstået efter indvinding af gulbrændende ler. Mosen har vandspejl i kote ca. 3,7 meter DVR90 svarende til 2-3 meter under terræn i projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til overfladevandområder. Der er derfor ingen risiko for at projektet kan påvirke omkringliggende overfladevandsforekomster, hvor nærmeste forekomst er en beskyttet mose og en beskyttet sø beliggende henholdsvis ca. 5 meter mod nordøst og ca. 7 meter mod sydøst. Sønderborg Kommune har oplyst, at der findes et offentligt rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk med forløb over matr.nr. 909, 910

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				og 1020 (se kort nedenfor). Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste side, hvor der ikke må ikke udgraves. Ansøger har oplyst, at den nøjagtige placering og dybde af rørledningen skal afklares, og at såfremt leret omkring rørledningen ønskes udgravet, så skal ledningen omlægges. Ansøger kontakter Sønderborg Kommune desangående. Region Syddanmark vurderer på den baggrund, at projektet kan gennemføres uden risiko for forurening af det rørlagte vandløb eller en eventuel omlægning heraf.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<i>Gult areal viser det ansøgte område, mens den stiplede linje markerer rørlinjen gennem området. Skraverede arealer er beskyttet mose og sø.</i> Indvinding af ler udgør ikke en væsentlig risiko for forurening af grundvand eller overfladevand. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og vil derfor blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille. Der opbevares og håndteres ikke miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.), i lergraven. Tankning af materiel sker uden for lergraven og vedligehold af maskiner sker på værksted. Samlet set vurderes grundvandet ikke at blive mere sårbart overfor forurening under eller efter råstofindvindingen. Projektet vurderes ikke at udgøre en risiko for forurening af overfladevand, idet der ikke fjernes væsentligt topografisk opland til overfladevandområder, idet der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet eller gravet direkte i nogle overfladevandsforekomster og idet projektet, herunder oplægning af støjvold, ikke vurderes at medføre overfladeafstrømning mod naboejendomme mod vest, da terrænet skråner herfra mod projektområdet. Samtidig vil der heller ikke blive udledt vand fra området i forbindelse med indvindingen. I forbindelse med efterbehandling retableres dræn på marken. Sønderborg Kommune har oplyst, at der skal søges om tilladelse

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				til alle former for dræninger, hvis det sker til rørlagte vandløb eller hvis der foretages ændringer af eksisterende dræninger. Retablering af ødelagte dræn kræver ikke særskilt tilladelse.

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
22. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?	Ja			Det ansøgte område anvendes i dag til jordbrugsmæssige formål, og området er udlagt som særlig værdifuldt landbrugsområde jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Der vil ske en begrænset ændring af arealanvendelsen mens selve råstofindvindingen pågår, men efter endt indvinding vil området blive efterbehandlet tilbage til jordbrugsmæssige formål.
23. Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			Nej	Der er ikke nogen vedtaget lokalplan eller lokalplan i forslag på det ansøgte område.
24. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			Nej	Projektområdet grænser op til kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget. Området er omfattet af byplanvedtægt nr. 1 samt lokalplan nr. 10 og 17, som dog ikke dækker den del af kommuneplanrammen, som projektområdet grænser op til.
25. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			Nej	Projektet vil ikke medføre ændring af naboarealernes anvendelse

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
26. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			Nej	Det ansøgte projekt omhandler indvinding af rødbrændende ler, hvormed området vil blive anvendt til råstofindvinding. Efterbehandling af området tilbage til jordbrugsmæssige formål vil ikke hindre eventuel senere indvinding af dybereliggende gulbrændende ler.
27. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			Nej	Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk. Vandværket indvinder fra dybereliggende sandlag fra to borer beliggende ca. 400 meter sydøst for projektområdet. Indvindingsoplandet strækker sig mange kilometer mod vest og grundvandets strømningsretning er således østlig. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde på ca. 1,3 meter under terræn, og da grundvandet ligger 2-3 meter under terræn, vil der ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. Risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og derfor vil blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille. Samlet set vurderes lerindvindingen hverken i anlægsfasen eller i driftsfasen eller efter endt gravning at udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand.
28. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?				

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Nærmeste forekomst af sårbare vådområder er en beskyttet mose og en beskyttet sø beliggende henholdsvis ca. 5 meter mod nord-øst og ca. 7 meter mod sydøst. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til disse eller andre, mere fjerntliggende sårbare vådområder. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke omkringliggende sårbare vådområder. Se også pkt. 21 ovenfor vedr. rørlagt vandløb.
29. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	Ja			Projektområdet ligger i en afstand af ca. 500 meter fra kysten og ligger inden for kystnærhedszonens beskyttelseslinje. Kystnærhedszonen er ikke en forbudszone, men en planlægningszone. Da råstofindvinding er et midlertidigt indgreb, og med en begrænset indvinding på ca. en meter rødbrændende ler, vurderes det ikke, at den vil hindre en fremtidig planlægning i forbindelse med kysten.
30. Forudsætter projektet rydning af skov?			Nej	Der er ikke skov indenfor projektområdet. Hele projektområdet ligger inden for skovbyggelinje, hvilket dog ikke har betydning for det ansøgte projekt.
31. Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			Nej	Der er ingen planer for reservater eller naturparker på det ansøgte område. Råstofgravningen med den efterfølgende påtænkte efterbehandling vil ikke være en hindring for etablering af reservater eller naturparker.
32. Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			Nej	

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
33. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			Nej	I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen og søen er også udlagt med naturbeskyttelsesinteresse i Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune, mens størstedelen af det ansøgte område er udlagt som økologisk forbindelse. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til mosen eller søen eller andre, mere fjerntliggende beskyttede naturtyper. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke beskyttede naturtyper Der er ingen fredede områder i nærheden af projektområdet.
34. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			Nej	Natura 2000-væsentlighedsvurdering iht. § 6, stk. 1 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen): Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Journal nr. 29/1999

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger																		
				Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint og bugter og vige er den mest udbredte naturtype i Natura 2000-området efterfulgt af stenrev og sandbanke. For naturtyperne bugter og vige samt stenrev er der tale om mere end 5 % af det samlede areal i den baltiske biogeografiske region i Danmark. <i>Udpegningsgrundlag</i> Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag: <table><tr><th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173</th></tr><tr><td>Naturtyper:</td><td>Sandbanke (1110)</td><td>Bugt (1160)</td></tr><tr><td></td><td>Rev (1170)</td><td></td></tr><tr><td>Arter:</td><td>Marsvin (1351)</td><td></td></tr></table> Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. <table><tr><th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64</th></tr><tr><td>Fugle:</td><td>Edderfugl (T)</td><td>Hvinand (T)</td></tr></table> Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. <i>Bevaringsmålsætninger</i> De overordnede målsætninger er, at områdets marine naturtyper sikres et artsrigt plante- og dyreliv med forekomst af udpegningsgrundlagets karakteristiske arter. De overordnede mål for området er desuden:	Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173			Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)		Rev (1170)		Arter:	Marsvin (1351)		Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64			Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173																						
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)																				
	Rev (1170)																					
Arter:	Marsvin (1351)																					
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64																						
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)																				

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				- At de marine naturtyper, som alle har stærkt ugunstig bevaringsstatus, skal sikres en veludviklet fauna og bundvegetation, det gælder bugter og vige (1160), sandbanker (1110) og rev (1170). - At området sikres som et godt levested for marsvin og edderfugl. - Den økologiske integritet sikres god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne. De konkrete målsætninger for området er generelt, at den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det. <i>Projektets potentielle påvirkninger</i> Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjernliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandspejl uden væsentlig terrænændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Påvirkningen fra selve lerindvindingen vil dermed ikke strække sig ind i Natura 2000-område 197 eller andre Natura 2000 områder. Naturtyperne og arten på habitatområdets udpegningsgrundlag er alene forekommende i det marine miljø, og dermed ikke i eller nær projektområdet. Edderfugl og hvinand er ikke observeret i projektområdet eller dets nærhed (jf. opslag i DOFbasen). Ederfuglen lever primært af blåmuslinger, men den æder også andre muslinger, snegle, fisk, søstjerner og krebsdyr. Hvinanden lever af muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr. På baggrund af observationer i DOFbasen og projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord vurderes området ikke at være raste- eller fourageringsområde for fuglearter på udpegningsgrundlaget. Samlet set vurderes arterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet ikke at blive påvirket. I DOFbasen er der ikke observationer af andre fuglearter i projektområdet og grundet projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord og projektets karakter, hvor indvindingen foregår i korte kampanjer på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, vurderes fuglearter på udpegningsgrundlaget i andre, mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder ikke at blive påvirket af projektet. Det vurderes, at på grund af projektets karakter kan det udelukkes, at råstofindvindingen inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofindvindingsprojekter nær projektområdet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område retableres dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, og dermed Natura-2000 område nr. 197. Retablering af dræning medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation. Retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af sediment eller nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Det vurderes, at på grund af efterbehandlingens karakter kan det udelukkes, at retablering af dræning inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofvindingsprojekter nær projektområdet. <i>Kumulative effekter</i> Vurderingen af kumulative virkninger er baseret på ovenstående vurderinger i kombination med andre planer eller projekter, som kan medføre en kumulativ miljøpåvirkning. Ansøger har også ansøgt om tilladelse til lerindvinding på matr. nr. 53 Egersund Ejerslev, Egersund umiddelbart øst for projektområdet. Indvinding vil ikke foregå samtidig i de to projekter, da gravekampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret afsluttes inden for et område, før der indvindes i det andet. Der er ikke andre planer eller projekter i nærområdet, og der vil derfor ikke være nogle kumulative effekter.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Samlet vurdering Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.
35. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			Nej	I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen) vurderes det, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter ligeledes optaget på bilag IV. Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (2007, 2023 og 2024) samt artsrapporter udgivet ifm. NOVANA-programmet kan følgende bilag IV-arter have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området: Vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, trolldflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, brun langøre, odder, markfirben, stor vand-salamander, spidssnudet frø, løvfrø og strandtudse. Der er foretaget opslag på Naturbasen.dk og Arter.dk med henblik på at undersøge artsregistreringer, og der er anvendt ortofotos til at udpege potentielle levesteder. Flagermus I 2015 er der ifølge Arter.dk registreret Brandts flagermus i Skodsbøl Skov nord for projektområdet. Der er ingen yngle- eller rasteområder for flagermus, som vil blive påvirket i forbindelse med det

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				ansøgte projekt, da der ikke vil blive fældet træer eller nedrevet bygninger. Ligeledes påvirkes ledelinjer ikke af projektet. Da flagermus er nataktive, vurderes forstyrrelse fra maskiner og køretøjer ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af flagermus eller at påvirke den økologiske funktionalitet for flagermus i projektområdet. <i>Odder</i> Der er ikke registreret odder indenfor eller i nærheden af projektområdet. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulemuligheder i vegetationen udgør odderens yngle- og rasteområder. Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede yngle- og rasteområder for odder. <i>Markfirben</i> Der er ikke registreret markfirben indenfor eller i nærheden af projektområdet. Der er ingen skrænter eller lignende, som vil kunne udgøre levested for markfirben, og da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være et egnet yngle- og rasteområde markfirben. <i>Stor vandsalamander og spidssnudet frø</i> Der er ikke registreret stor vandsalamander eller spidssnudet frø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arterne trives bedst i rene vandhuller, som ligger lysåbent, og som er fri for fisk. Arternes rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder. Der vil ikke blive gravet i vandhuller eller under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet, og da projektområdet udgøres af landbrugsarealer, vurderes området ikke at indeholde egnede yngle- eller rasteområder for arterne.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Antages det, at arterne forekommer i mosen nord for og søen syd-øst for projektområdet, vil projektet grundets dets karakter med af-lange, smalle graveetaper, korte indvindingskampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling umiddelbart efter hver kampagne ikke udgøre en barriere for arternes spredningsmuligheder. <i>Løvfrø</i> Der er ikke registreret løvfrø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arten trives i varieret landskab med haver, levende hegn, skovbryn, udtørret vandhuller og engarealer. Da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for løvfrø. <i>Strandtudse</i> Der er ikke registreret strandtudse indenfor eller i nærheden af projektområdet. Artens levested er, hvor der er lav eller sparsom vegetation, der giver fourageringsmuligheder, og ustabile forhold i form af soleksponerede pytter og småvandhuller, der opstår kortvarigt. Da projektområdet udgøres af tørt landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for strandtudse. <i>Planter</i> Ingen af de 7 arter af planter på bilag IV er registreret indenfor eller i nærheden af projektområdet, og projektområdet vurderes ikke at udgøre et egnet levested for nogle af plantearterne, da det er tør landbrugsjord.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<i>Samlet vurdering af bilag IV arter</i> Region Syddanmark vurderer samlet set, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.
36. Forventes området at rumme danske rødlistearter?			Nej	Der er ikke registreret rødlistede arter indenfor projektområdet, hverken på Naturbasen.dk eller Arter.dk. Nærmeste registrerede rødlistearter er Brandts flagermus, der også er opført på habitatdirektivets bilag IV, se pkt. 35 ovenfor.
37. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Vandløbet er uden navn. Vandløbet er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Vandløbet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest vest for projektområdet. Søen er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Søen er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Kystvandet er vurderet til ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Kystvandet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Der er tale om et lerindvindingsprojekt, hvor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Efterfølgende retablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken, og retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Ud fra overstående samt afstanden til vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.
38. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Den terrænnære grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand, mens den dybe grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og ringe kemisk tilstand. Årsagen til den ringe kemiske tilstand er påvirkning af drikkevand med pesticider. Grundvandsforekomsterne er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes lerindvindingsprojektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål for grundvandsforekomsterne.
39. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			Nej	Der henvises til pkt. 33 og 34 ovenfor.
40. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			Nej	Projektområdet er ikke udlagt som støjbelastet areal. Projektet grænser op til boligområde i Egersund, men der er ikke overskridelse af fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområdet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
41. Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?	Ja			Projektområdet ligger i udkanten af Egersund og grænser op til en række ejendomme i byen. Projektets karakter med relativt kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede og ikke væsentlige.
42. Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke indenfor udpegning af kulturhistorisk bevaringsværdi. Da der kun vil ske gravning til 1,3 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
43. Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke indenfor udpegning af værdifulde kulturmiljøer, og der er ikke beskyttede sten- eller jorddiger inden for projektområdet. Da der kun vil ske gravning til 1,3 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
44. Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabsstræk?	Ja			Der er ikke registreret kulturarvsarealer, fredede eller ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje. Museum Sønderjylland vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde.
45. Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet er hverken udpeget som bevaringsværdigt landskab, eller større sammenhængende landskab jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Oplægning af en 5 meter høj støjvold mod vest vil påvirke udsigtsforholdene ved de ejendomme, som volden skal skærme for støj. Volden er dog ikke en permanent ændring af landskabet. Landskabet ændres derimod permanent ved en sænkning på ca. 1 meter, når det rødbrændende ler bortgraves. Disse forhold vurderes ikke at udgøre en væsentlig miljøpåvirkning.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
46. Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet er udpeget med specifik geologisk bevaringsværdi, jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Dette vurderes dog ikke at være en hindring for gennemførelse af det ansøgte projektet. Området ligger ikke inden for nationale geologiske interesseområder eller værdifulde geologiske områder.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

47. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirkning fra råstofindvindingen er lokal og knyttet til selve projektområdet og dets nære omgivelser. Påvirkningens geografiske udstrækning forventes således at være begrænset til det ansøgte område på ca. 4,7 ha samt en mindre del af Egersund. Dertil kommer transportvejen, hvor der vil være relativt kortvarige perioder med øget tung trafik med op til 96 transporter om dagen/gennemsnitligt ca. 10 i timen. Vejen ligger dog langt fra beboelse.			
48. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Der ligger ca. 22 beboelsesejendomme indenfor 100 meter af det ansøgte område, der potentielt kan blive påvirket.			

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
49. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?	Ja			Projektområdet er placeret i det åbne land, og selve arealet er ikke sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Projektområdets nærhed til Egersund og en række beboelser, der grænser op til området gør nærområdet sårbart. Der etableres en støjvold, som sikrer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. En støjvold på 5 meter vil i få timer om morgenen kunne afkaste

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				en skygge ind på nabomatrikler. Skyggens længde vil ved solens position 20 grader over horisonten (svarende til solens position på himlen omkring kl. 9 i midten af april og i midten af september) være ca. 13,7 meter ($L=5/\tan(20)$). Skyggekast fra støjvolden vurderes ikke at være en væsentlig gene for omkringliggende ejendomme grundet den korte varighed få timer efter solopgang, hvor skyggen kan nå den østlige del af nabomatriklerne. Projektets karakter med kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede.
50. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			Nej	Der er udarbejdet støjberegning, og som følge heraf opsættes støjvold mod naboer, således at vejledende grænseværdi for støj kan overholdes og miljøpåvirkningen er dermed ikke væsentlig. Der er ikke andre påvirkninger, som vurderes at være væsentlige.
51. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			Nej	De forventede samlede miljøpåvirkninger vurderes ikke at være væsentlige.
52. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun meget lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej, og der vil ikke være en forventet påvirkning over kommunegrænsen.
53. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun miljøet lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej.
54. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			Nej	Indvinding af rødbrændende ler er en velkendt projekttype, hvor den samlede miljøpåvirkning er ikke kompleks.
55. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	Ja			Råstofindvinding vil altid medføre en miljøpåvirkning. Ingen af de enkelte påvirkningsfaktorer er dog vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
56. Er påvirkningen af miljøet varig?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være varig.
57. Er påvirkningen af miljøet hyppig?			Nej	Da der kun indvindes i relativt korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, betragtes miljøpåvirkningerne ikke som hyppige.
58. Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være irreversibel.
59. Er der andre kumulative forhold?	Ja			Der er søgt om tilladelse til indvinding af ler på den nærliggende matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund. Der indvindes ikke samtidig med, at der indvindes i nærværende projekt, men der vil være en kumuleret landskabspåvirkning, som dog ikke vurderes at være væsentlig, da landskabet omkring Egersund i forvejen er påvirket af tidligere lerindvindinger.
60. Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	Ja			Der etableres støjvold mod vest, hvorved det sikres, at vejledende støjgrænser overholdes. Eventuelle ikke forventede støvgener minimeres ved vanding.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
61. Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt,		Nej	Ingen af de enkelte miljøpåvirkninger er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: *mha@rsyd.dk*

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?			

Dato:31.10.2024

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

Fra: Jan Schmidt <jasi@sonderborg.dk>
Sendt: 21. september 2023 10:19
Til: Peter Christensen
Emne: Samtykke til anvendelse af matrikel 1020 Egersund - vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Peter

Du har anmodet om Sønderborg kommunes samtykke til lerindvinding på vejmatrikel 1020 Egersund. Vejmatriklen er beliggende mellem matrikel 909 og 910. Matriklerne er udlagt som en dyrket mark. Det er oplyst, at der indvindes 2-4 uger årligt fra 2024-2034.

Samtykket skal anvendes til ansøgning om lerindvinding på matriklerne 909 og 910 hos Region Syd.

Sønderborg kommune kan som vejmyndighed for vejmatrikel 1020 meddele samtykke til, at matriklen kan anvendes til lerindvinding på lige fod som matrikel 909 og 910 under iagttagelse af nedennævnte vilkår:

- Samtykket er gældende til udgangen af 2034.
- Inden udgangen af 2034 skal matrikel 1020 reetableres til landbrugsjord, så det fremstår ens med matrikel 909 og 910.
- Samtykket er gældende på den del af vejmatriklen der er beliggende på den dyrkede mark og som er beliggende mellem de 2 sorte streger på nedennævnte oversigtskort
- Sønderborgs kommunes Sagsnr. 23/67892

Venlig hilsen

Sønderborg Kommune
Anlæg og Infrastruktur
Jan Schmidt
Trafiksikkerhedsmedarbejder
T 2790 5602
jasi@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Fra: Jan Schmidt
Sendt: 21. september 2023 09:28
Til: Peter Christensen <pc.lertrans@outlook.dk>
Emne: SV: vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Peter

Takker for det fremsendte.

Jeg har undersøgt hvem der kan give samtykket. Det kan jeg som vejmyndighed. Jeg forventer den kommer i løbet af i dag.

Venlig hilsen

Sønderborg Kommune
Anlæg og Infrastruktur
Jan Schmidt
Trafiksikkerhedsmedarbejder
T 2790 5602
jasi@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Fra: Peter Christensen <pc.lertrans@outlook.dk>
Sendt: 21. september 2023 09:08
Til: Jan Schmidt <jasi@sonderborg.dk>
Emne: SV: vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Jan.

Jeg prøver lige igen – for tror ikke mit svar røg igennem til dig.

Vi søger tilladelsen lige så snart vi har svar fra jer. Da det er en lille ”haster”. Så vi har chancen for at få svar fra Regionen – at dermed kan starte indvindingen i sæson 2024.

Vi søger grave tilladelsen med en indvindings periode 2024 – 2034. Dog bliver der kun tale om perioder af 2 – 4 uger pr. år.

Håber det var til skrækkelig svar.

Rigtig god dag.

Med venlig hilsen

Peter Chrstensen
I/S LERTRANSKØB
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg

Fra: Jan Schmidt <jasi@sonderborg.dk>
Sendt: 20. september 2023 14:43
Til: Peter Christensen <pc.lertrans@outlook.dk>
Emne: SV: vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Peter

Har du mulighed for at skrive i hvilke tidsrum i søger indvindingstilladelsen.

Venlig hilsen

Sønderborg Kommune
Anlæg og Infrastruktur
Jan Schmidt
Trafiksikkerhedsmedarbejder
T 2790 5602
jasi@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Fra: Peter Christensen <pc.lertrans@outlook.dk>
Sendt: 20. september 2023 11:12
Til: Jan Schmidt <jasi@sonderborg.dk>
Emne: vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Jan.

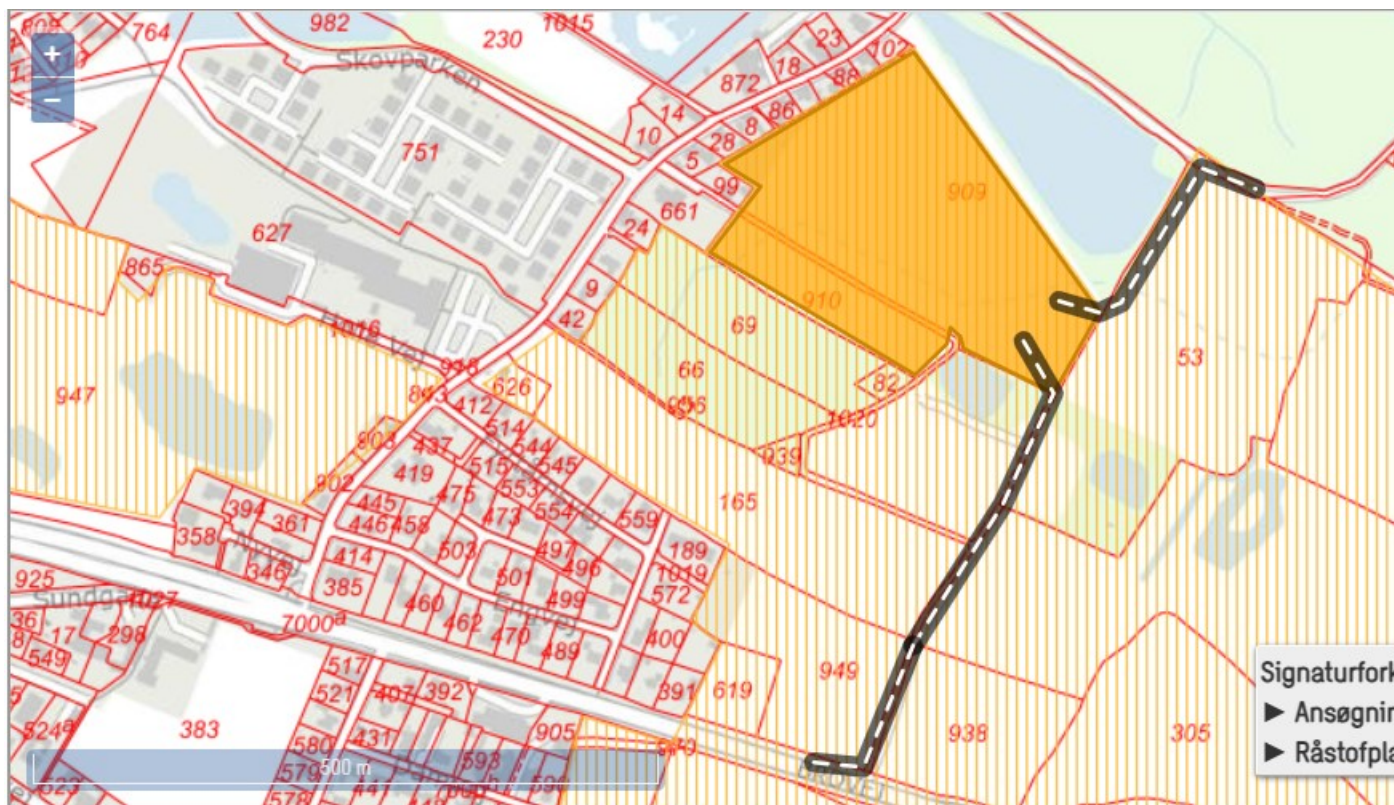
Tak for snakken i tlf.

Som nævnt i telefonen, bliver I – Sønderborg Kommune – berørt af vores ansøgning ved Region Syddanmark om ler indvinding på matr.909 og 910 Egersund ejerlav. Grunden er at I er ejer af matr. 1020 som er en gammel markvej der deler de to matrikler.

I dag er den pågældende vej ikke til at se på marken, som fremstår som én mark.

For at vi kan få indvindingstilladelsen ved Regionen – Skal jeg gerne have et "accept" (evt. pr.mail) fra jer – om at I evt. ikke har nogen interesser i det pågældende område og at vi gerne må indvinde leret i området. Området/marken bliver efterfølgende drænet og reetableret til landbrugsjord.

På kortet herunder ses de omtalte matrikler og indvindingsområdet – markeret med gult.

Jeg håber I kan hjælpe. Så vi i Lertranskøb kan få vores indvindingstilladelse.

Gælder mig til at høre fra jer - Rigtig god dag.

Med venlig hilsen

Peter Chrstensen
I/S LERTRANSKØB
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg

Bilag 6 VVM-screening

I/S Lertranskøb
Peter Christensen
Amtsvejen 63
6400 Sønderborg

CVR-NR: 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 2920 1970
Den 8. november 2024
Journalnr.: 23/43537

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstof-indvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Region Syddanmark har den 8. april 2024 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af det ansøgte projekt, jf. miljøvurderingslovens § 21, da det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningsskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i miljøvurderingsloven¹. Jf. lovens § 39 bortfalder afgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

¹Jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), med senere ændringer.

Derudover skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt efter habitatbekendtgørelsens² § 6, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Tillige skal regionen, jf. § 8 i indsatsbekendtgørelsen³, ved administration af lov om vandplanlægning⁴ forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres.

Nedenfor angives hovedbegrundelserne for afgørelsen. De uddybede begrundelser findes i screeningskemaet.

Projektets karakteristika:

Projektet omfatter råstofindvinding af rødbrændende ler.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler årligt i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der indvindes ikke i de haver, der er anlagt på de ansøgte matrikler, og der holdes en graveafstand på 25 meter til bygninger.

Der indvindes ikke under grundvandsspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april-ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund.

Adgangsvej til indvindingsområdet sker via en markvej fra Brovej, og der benyttes udkørsel via matr. 53 til Skovgade, hvorfra der køres mod øst til Bøsbækvej og videre til Skodsbølvej og Brovej. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod ejendommene mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Der opbevares ikke brændstof i graven. Bekæmpelse af støv vil ske ved vanding.

Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge aførmet muld, og dræn, der er ødelagt ved indvindingen, reableres på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

Projektets placering:

Projektområdet ligger umiddelbart nordøst for Egersund og udgør ca. 4,7 ha. Arealet udgøres af landbrugsjord, og grænser op til en række beboelser mod vest.

Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64. Natura 2000-området beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor eller nær projektområdet. Der findes to grundvandsforekomster, en terrænnær og en dyb, under projektområdet.

Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk, hvis borer ligger ca. 400 sydøst for projektområdet. Nærmeste private drikkevandsboring ligger 85 meter nordvest for projektområdet.

I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. De beskyttede naturtyper er udlagt med naturbeskyttelsesinteresse jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Gennem projektområdet løber et offentligt, rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk.

Projektområdet ligger endvidere i et område, som er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde og størstedelen af området er også udlagt som økologisk forbindelse jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Projektområdet grænser op til, men ligger udenfor kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget.

Projektområdet er udpeget med specifik geologisk bevaringsværdi, jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Der er ikke registreret landskabelige interesser i området. Der er endvidere ikke registreret kulturarvsarealer, fredede og ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje eller beskyttede sten- og jorddiger.

Projektområdet ligger inden for kystnærhedszonen og inden for skovbyggelinje.

Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Støjberegninger har vist, at når der oplægges en 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod vest, kan Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. Oplægning af en 5 meter høj støjvold vil påvirke udsigtsforholdene ved de ejendomme, som volden skal skærme for støj. Der er dog ikke tale om en permanent støjvold. Skyggepåvirkning vil være begrænset til få timer efter solopgang og vurderes ikke at være til væsentlig gene. Transport af ler fra projektområdet til Matzens Teglværk sker langt fra beboelse via adgang fra Brovej til projektområdets sydøstlige del og med udkørsel til Skovgade mod nordøst og herfra videre mod øst til Bøsbækvej, Skodsbølvej og Brovej. Grundet projektets karakter, hvor det også er taget i betragtning, at der indvindes med 1 gravemaskine i 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling foretages umiddelbart efter indvinding, vurderes projektet efter en samlet afvejning ikke at være til væsentlig gene for de nærliggende beboelser i Egersund.

Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 specielt udpeget for at beskytte marine naturtyper som bugter og vige samt stenrev og sandbanke og de dertilhørende arter. Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampe på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandsspejl uden væsentlig terræændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen. I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område retableres dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, og dermed Natura-2000 område nr. 197. Retablering af dræning medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation, ligesom retablering af dræning ikke medfører mertilførsel af sediment eller nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet, som desuden ikke vurderes af udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for bilag IV arter. Region Syddanmark vurderer, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest vest for projektområdet. Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Efterfølgende retablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken, og retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. På grund af disse forhold og afstanden til

vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes projektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af grundvand, drikkevand eller interesser knyttet hertil. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde på ca. 1,3 meter under terræn. Grundvandet ligger 2-3 meter under terræn, hvorfor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet. Grundvandets naturlige beskyttelse er sikret af et ca. 15 meter tykt lerlag og påvirkes dermed ikke i væsentlig grad.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af beskyttet natur. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet, og der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til beskyttet natur. Der er derfor ingen risiko for at projektet kan påvirke beskyttet natur.

Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb, herunder Skodsbølgårdsbæk, der løber gennem projektområdet, skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste side, hvor der ikke må ikke udgraves. Ansøger har oplyst, at den nøjagtige placering og dybde af rørledningen skal afklares, og at såfremt leret omkring rørledningen ønskes udgravet, så skal ledningen omlægges. Ansøger kontakter Sønderborg Kommune desangående. Region Syddanmark vurderer på den baggrund, at projektet kan gennemføres uden risiko for forurening af det rørlagte vandløb eller en eventuel omlægning heraf.

Museum Sønderjylland har oplyst, at de vurderer, at der er meget stor risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor anbefales.

Region Syddanmark vurderer, at der ikke er øvrige potentielle miljøpåvirkninger, og at ingen af de enkelte miljøpåvirkninger beskrevet i screeningsskemaet er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen forløb i perioden 3. september til 1. oktober 2024 og har været sendt i høring til følgende:

Lodsejere af matr.nr. 5, 8, 9, 10, 12, 14, 18, 22, 23, 24, 26, 28, 53, 69, 82, 86, 87, 88, 89, 99, 102, 213, 214, 263, 661, 872, 909, 910, 911 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund
Sønderborg Kommune: mian@sonderborg.dk ; vand-natur@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland, arkæologisk afdeling: planer@msj.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
Region Syddanmarks, afd. Vand og Jord
Ansøger, I/S Lertranskøb: pc.lertrans@outlook.dk

I høringsperioden har Region Syddanmark modtaget en række høringssvar som i deres væsentlighed er kommenteret i nedenstående tabel.

Høringssvar	Region Syddanmarks bemærkning
<u>Sønderborg Kommune:</u> I forbindelse med indvindingen må arbejdet ikke medføre ændring af vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindrer det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Det samme gælder for etablering af støjvolden, som heller ikke må forårsage ændringer i vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme. Dette vil kræve en tilladelse efter vandløbslovens § 6.	Terrænet skråner svagt fra ejendommene vest for projektområdet mod dette. Overfladeafstrømning, herunder fra støjvolden, mod ejendommene vurderes derfor ikke at forekomme. Ved lerindvinding sænkes terrænet, og projektet vurderes derfor hverken at påvirke vandets naturlige afløb til anden ejendom eller at hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme.

<u>Haderslev Stift:</u> Haderslev Stift har ingen bemærkninger.	Stiftets høringssvar er taget til efterretning.
<u>Museum Sønderjylland:</u> Vi har noteret, at følgende står på s. 5 i udkastet: Museum Sønderjylland har oplyst, at de vurderer, at der er meget stor risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor anbefales. Vi har yderligere noteret, at vores udtalelse også er i screeningsskemaet under pkt. 44 med en afkrydsning i "Ja". Vi har ingen yderligere bemærkninger.	Museets høringssvar er taget til efterretning.
<u>Ejer af matr.nr. 263 Egersund Ejerlav, Egersund (Skovgade 42):</u> Vi finder ikke, at der på det foreliggende grundlag, (Vedhæftede miljøscreening) er redegjort tilstrækkeligt for de nævnte aktiviteters påvirkninger af vores levevilkår, med hensyn til mulig udkørsel til Skovgade samt opførelse af afværgeforanstaltningen Støjvold. Vi mener derfor, at der bør foretages en bredere miljøvurdering, som inddrager og redegør for: (kun hovedpunkter gengivet) 1. Transport i og gennem Skovgade 2. Støjvold – skyggebeklastning, hydrologisk påvirkning og alternative afværgeforanstaltninger	Adgang til projektområdet sker via Brovej og transport ud af projektområdet sker via matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund til Skovgade, hvor der drejes til højre i retning mod øst. Dette ses af bilag 1 (sort stiplede linje). Brovej tilgås herefter via Bøsbækvej og Skodsbølvej. Region Syddanmark vurderer, at transport ikke udgør en væsentlig gene for omgivelserne. En støjvold på 5 meter vil i få timer om morgenen kunne afkaste en skygge ind på nabomatrikler. Skyggens længde vil ved solens position 20 grader over horisonten (svarende til solens position på himlen omkring kl. 9 i midten af april og i midten af september) være ca. 13,7 meter ($L=5/\tan(20)$). Skyggekast fra støjvolden vurderes ikke at være en væsentlig gene for omkringliggende ejendomme grundet den korte varighed få timer efter solopgang, hvor skyggen kan nå den østlige del af nabomatriklerne. Terrænet skråner svagt fra ejendommene vest for projektområdet mod dette. Overfladeafstrømning,

	herunder fra støjvolden, mod ejendommene vurderes derfor ikke at forekomme, og støjvolden vil derfor ikke medføre hydrologisk påvirkning af boligerne mod vest. Ansøger har udarbejdet en støjredegørelse, hvor dimensionering og placering af støjvold er beskrevet. Der henvises til screeningsskemaets punkt 14. Støjvolde kan etableres som jordvolde, skærme eller lignende og skal være etableret, mens der er aktivitet i projektområdet. Region Syddanmark vurderer, at det ansøgte projekt kan gennemføres uden væsentlig miljøpåvirkning, herunder væsentlig gene for naboer, og at projektet derfor ikke er miljøvurderingspligtigt.
--	--

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 6. december 2024 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Offentliggørelse af afgørelsen

Jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 13 kan offentliggørelse ske udelukkende digitalt. Afgørelsen offentliggøres på regionens hjemmeside.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

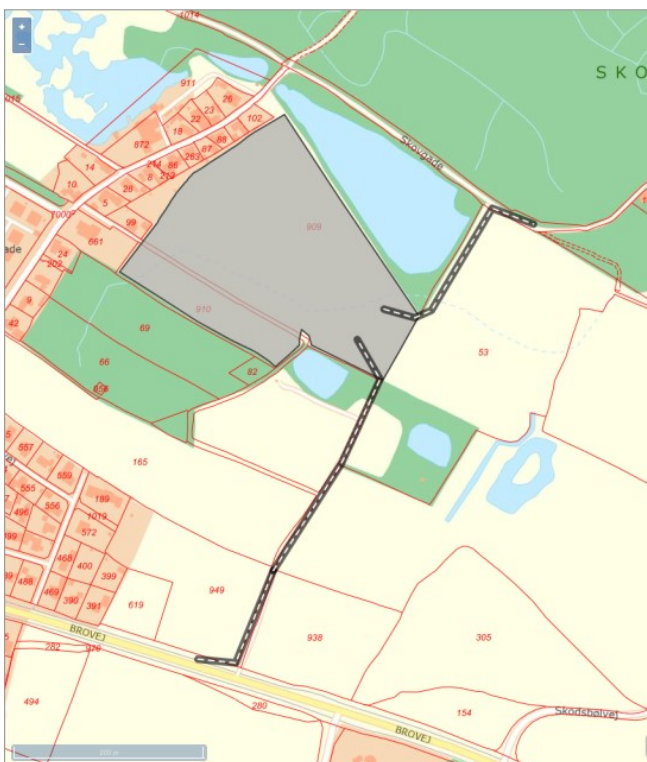
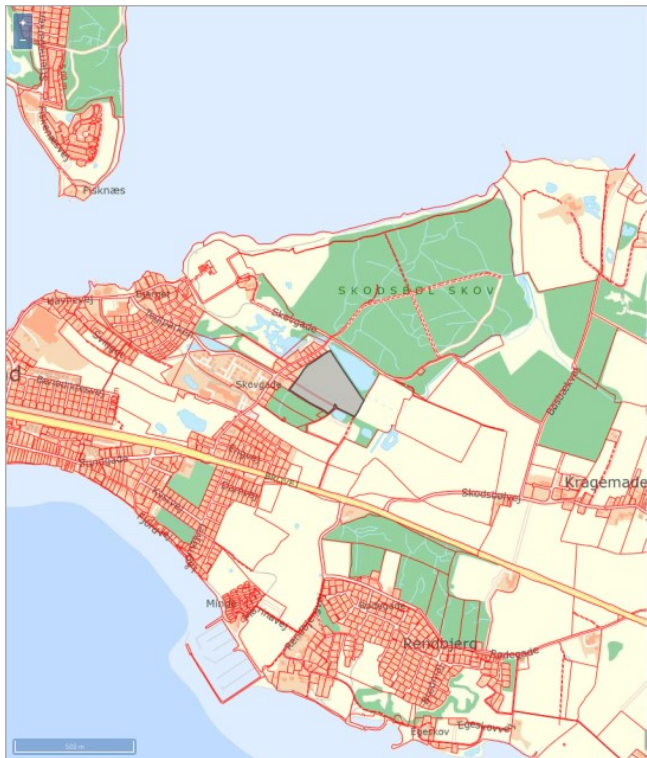
Michael Hjort Andersen
Geolog

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Screeningsskema

Bilag 1- Oversigtskort

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 8. april 2024 med senere supplerende oplysninger af 9. og 24. april 2024 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 8. april 2024. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

1. Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af rødbrændende ler i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der indvindes ikke i de haver, der er anlagt på de ansøgte matrikler, og der holdes en graveafstand på 25 meter til bygninger. Der ansøges om en årlig indvinding på op til 10.000 m³. Der indvindes ikke under grundvandspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter, og hertil kommer et muldlag på 0,3 meter. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april-ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund. Der opbevares ikke brændstof i graven. Ansøger har den 9. marts 2023 opnået tilladelse fra Sønderborg Kommune til at benytte adgangsvvej til indvindingsområdet via en markvej fra Brovej, og til at benytte udkørsel via matr. 53
--	---

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

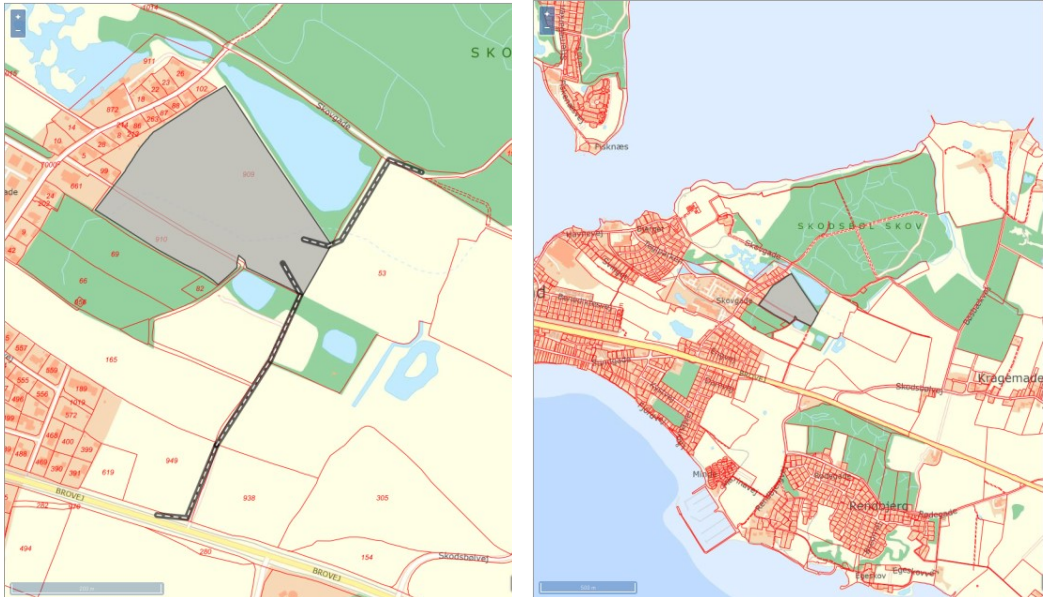
E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

	til Skovgade og herfra i østlig retning mod Bøsbækvej. Ansøger har endvidere opnået samtykke fra Sønderborg Kommune som vejmyndighed for vejmatrikel 1020 Egersund Ejerlav, Egersund til at indvinde ler på matriklen på visse vilkår. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj støjvold mod ejendomme mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Skulle der være brug for bekæmpelse af støv vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård. Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afrømmet muld, og dræn, der bliver ødelagt ved indvindingen, reableres på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.
2. Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	Peter Christensen, Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg. e-mail: pc.lertrans@outlook.dk Tlf.: 2310 9140
3. Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Se pkt. 2
4. Projektets placering og arealbehov i ha	Projektområdet ligger umiddelbart nordøst for Egersund og udgør ca. 4,7 ha.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

5. Oversigtskort	 <i>Oversigtskort: Det ansøgte område er angivet med grå polygon, mens adgangs- og udkørselsvejen er angivet med sort streg.</i>
6. Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Der er ikke behov for råstoffer i forbindelse med indvindingsprojektet, da der er tale om et råstof-indvindingsprojekt.
7. Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Der vil sandsynligvis ikke være behov for vand i projektet. Skulle der dog være brug for bekæmpelse af støv, vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård.
8. Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke blive genereret affald som følge af projektet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

9. Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke blive genereret spildevand som følge af projektet.
---	---

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
10. Er der andre ejere end bygherre?	Ja			Matrikel 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund - Ejer: Henning Gefke Hansen, Skovgade 23, 6320 Egersund Matrikel 1020 Egersund Ejerlav, Egersund - Ejer: Sønderborg Kommune, Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg
11. Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			Nej	Ansøger har også søgt om tilladelse til indvinding af ler på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund beliggende umiddelbart øst for projektområdet. Ansøger har oplyst, at der ikke vil være samtidig indvindingsdrift i de to projekter, og Region Syddanmark vurderer, at der grundet projektets karakteristika med kortvarige indvindingskampagner og efterfølgende efterbehandling ikke vil være væsentlig kumulation med andre projekter eller aktiviteter.
12. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			Nej	
13. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			Nej	
14. Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			Nej	Der er udarbejdet en støjberegning for projektet, som viser, at der ved anlæg af 5 meter høj og 239 meter lang støjvold med hældning 1:1 mod ejendommene mod vest kan de vejledende støjgrænser for områdetype 5 på 45 dB i dagtimerne overholdes.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				 Signaturforklaring - Bygning - Beregningspunkt - Støjvold <i>Oversigtskort over placering af støjvold.</i>
15. Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			Nej	Der anvendes ikke maskiner eller materiel, som vil give anledning til væsentlige vibrationsgener indenfor eller omkring det ansøgte område. Tidligere undersøgelser har vist, at en afstand på 25 meter er nok til, at der ikke er væsentlige påvirkninger på personer og bygninger. Da der holdes en afstand på minimum 25 meter til nærmeste bygninger, vurderes det, at anlægget ikke vil give anledning til vibrationsgener for omkringliggende beboelser.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
16. Vil anlægget give anledning til støvgener?			Nej	Der er ikke risiko for støvgener fra det ansøgte område, da ler sjældent tørrer helt ud, og dermed giver anledning til støvgener. Sker udtørring på de åbne graveflader, vil disse blive støvdæmpet med vand. Transport ind og ud af graven med lastbiler vil kunne støve, men støvgenerne kan begrænses ved vanding af adgangsvejen.
17. Vil anlægget give anledning til lugtgener?			Nej	Lergravning medfører ikke lugtgener.
18. Vil anlægget give anledning til lysgener?			Nej	Da der udelukkende indvindes i dagstimerne i sommerhalvåret er der ikke behov for belysning, som kan medføre lysgener uden for projektområdet.
19. Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			Nej	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af lergraven. Antallet af lastbiler dagligt i de korte indvindingsperioder er anført til 96, svarende til ca. 10 biler i timen. Indkørslen til graven er forskellig fra udkørslen fra graven. Lertransporter mødes derfor ikke. Transport af ler sker ad små veje med begrænset trafikal belastning frem til hovedvej 401. Samlet set vurderes der ikke at være særlig risiko for uheld.
20. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Nej	I forbindelse med selve råstofindvindingen vil gravemaskinen og lastbiler til og fra området forurene luften med især NOx og partikler, som kan påvirke menneskers sundhed. Indvindingen foregår i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og vil foregå i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer, og dermed vil luftkvaliteten ikke blive påvirket væsentligt.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
21. Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			Nej	Hele projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), og i indvindingsopland til Egersund Vandværk. Området ligger udenfor indsatsområder (IO), nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI) og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Nærmeste BNBO ligger 330 meter syd for projektområdet. Nærmeste private drikkevandsboring ligger 85 meter nordvest for projektområdet. Indenfor det ansøgte område vil indvindingen af ler foregå til ca. 1,3 meter under terræn. Grundvandsspejlet ligger ifølge DGU nr. 169.417 ca. 3,5 meter under terræn og ifølge ansøger er der prøvegravet til 3 meter under terræn uden at der blev observeret vandtilstrømning. Mosen umiddelbart nordvest for projektområdet er opstået efter indvinding af gulbrændende ler. Mosen har vandspejl i kote ca. 3,7 meter DVR90 svarende til 2-3 meter under terræn i projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til overfladevandområder. Der er derfor ingen risiko for at projektet kan påvirke omkringliggende overfladevandsforekomster, hvor nærmeste forekomst er en beskyttet mose og en beskyttet sø beliggende henholdsvis ca. 5 meter mod nordøst og ca. 7 meter mod sydøst. Sønderborg Kommune har oplyst, at der findes et offentligt rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk med forløb over matr.nr. 909, 910

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				og 1020 (se kort nedenfor). Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste side, hvor der ikke må ikke udgraves. Ansøger har oplyst, at den nøjagtige placering og dybde af rørledningen skal afklares, og at såfremt leret omkring rørledningen ønskes udgravet, så skal ledningen omlægges. Ansøger kontakter Sønderborg Kommune desangående. Region Syddanmark vurderer på den baggrund, at projektet kan gennemføres uden risiko for forurening af det rørlagte vandløb eller en eventuel omlægning heraf.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<i>Gult areal viser det ansøgte område, mens den stiplede linje markerer rørlinjen gennem området. Skraverede arealer er beskyttet mose og sø.</i> Indvinding af ler udgør ikke en væsentlig risiko for forurening af grundvand eller overfladevand. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og vil derfor blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille. Der opbevares og håndteres ikke miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.), i lergraven. Tankning af materiel sker uden for lergraven og vedligehold af maskiner sker på værksted. Samlet set vurderes grundvandet ikke at blive mere sårbart overfor forurening under eller efter råstofindvindingen. Projektet vurderes ikke at udgøre en risiko for forurening af overfladevand, idet der ikke fjernes væsentligt topografisk opland til overfladevandområder, idet der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet eller gravet direkte i nogle overfladevandsforekomster og idet projektet, herunder oplægning af støjvold, ikke vurderes at medføre overfladeafstrømning mod naboejendomme mod vest, da terrænet skråner herfra mod projektområdet. Samtidig vil der heller ikke blive udledt vand fra området i forbindelse med indvindingen. I forbindelse med efterbehandling retableres dræn på marken. Sønderborg Kommune har oplyst, at der skal søges om tilladelse

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				til alle former for dræninger, hvis det sker til rørlagte vandløb eller hvis der foretages ændringer af eksisterende dræninger. Retablering af ødelagte dræn kræver ikke særskilt tilladelse.

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
22. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?	Ja			Det ansøgte område anvendes i dag til jordbrugsmæssige formål, og området er udlagt som særlig værdifuldt landbrugsområde jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Der vil ske en begrænset ændring af arealanvendelsen mens selve råstofindvindingen pågår, men efter endt indvinding vil området blive efterbehandlet tilbage til jordbrugsmæssige formål.
23. Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			Nej	Der er ikke nogen vedtaget lokalplan eller lokalplan i forslag på det ansøgte område.
24. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			Nej	Projektområdet grænser op til kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget. Området er omfattet af byplanvedtægt nr. 1 samt lokalplan nr. 10 og 17, som dog ikke dækker den del af kommuneplanrammen, som projektområdet grænser op til.
25. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			Nej	Projektet vil ikke medføre ændring af naboarealernes anvendelse

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
26. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			Nej	Det ansøgte projekt omhandler indvinding af rødbrændende ler, hvormed området vil blive anvendt til råstofindvinding. Efterbehandling af området tilbage til jordbrugsmæssige formål vil ikke hindre eventuel senere indvinding af dybereliggende gulbrændende ler.
27. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			Nej	Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk. Vandværket indvinder fra dybereliggende sandlag fra to borer beliggende ca. 400 meter sydøst for projektområdet. Indvindingsoplandet strækker sig mange kilometer mod vest og grundvandets strømningsretning er således østlig. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde på ca. 1,3 meter under terræn, og da grundvandet ligger 2-3 meter under terræn, vil der ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. Risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og derfor vil blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille. Samlet set vurderes lerindvindingen hverken i anlægsfasen eller i driftsfasen eller efter endt gravning at udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand.
28. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?				

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Nærmeste forekomst af sårbare vådområder er en beskyttet mose og en beskyttet sø beliggende henholdsvis ca. 5 meter mod nord-øst og ca. 7 meter mod sydøst. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til disse eller andre, mere fjerntliggende sårbare vådområder. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke omkringliggende sårbare vådområder. Se også pkt. 21 ovenfor vedr. rørlagt vandløb.
29. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	Ja			Projektområdet ligger i en afstand af ca. 500 meter fra kysten og ligger inden for kystnærhedszonens beskyttelseslinje. Kystnærhedszonen er ikke en forbudszone, men en planlægningszone. Da råstofindvinding er et midlertidigt indgreb, og med en begrænset indvinding på ca. en meter rødbrændende ler, vurderes det ikke, at den vil hindre en fremtidig planlægning i forbindelse med kysten.
30. Forudsætter projektet rydning af skov?			Nej	Der er ikke skov indenfor projektområdet. Hele projektområdet ligger inden for skovbyggelinje, hvilket dog ikke har betydning for det ansøgte projekt.
31. Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			Nej	Der er ingen planer for reservater eller naturparker på det ansøgte område. Råstofgravningen med den efterfølgende påtænkte efterbehandling vil ikke være en hindring for etablering af reservater eller naturparker.
32. Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			Nej	

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
33. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			Nej	I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen og søen er også udlagt med naturbeskyttelsesinteresse i Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune, mens størstedelen af det ansøgte område er udlagt som økologisk forbindelse. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til mosen eller søen eller andre, mere fjerntliggende beskyttede naturtyper. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke beskyttede naturtyper Der er ingen fredede områder i nærheden af projektområdet.
34. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			Nej	Natura 2000-væsentlighedsvurdering iht. § 6, stk. 1 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen): Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Journal nr. 29/1999

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger																		
				Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint og bugter og vige er den mest udbredte naturtype i Natura 2000-området efterfulgt af stenrev og sandbanke. For naturtyperne bugter og vige samt stenrev er der tale om mere end 5 % af det samlede areal i den baltiske biogeografiske region i Danmark. <i>Udpegningsgrundlag</i> Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag: <table><tr><th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173</th></tr><tr><td>Naturtyper:</td><td>Sandbanke (1110)</td><td>Bugt (1160)</td></tr><tr><td></td><td>Rev (1170)</td><td></td></tr><tr><td>Arter:</td><td>Marsvin (1351)</td><td></td></tr></table> Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. <table><tr><th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64</th></tr><tr><td>Fugle:</td><td>Edderfugl (T)</td><td>Hvinand (T)</td></tr></table> Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. <i>Bevaringsmålsætninger</i> De overordnede målsætninger er, at områdets marine naturtyper sikres et artsrigt plante- og dyreliv med forekomst af udpegningsgrundlagets karakteristiske arter. De overordnede mål for området er desuden:	Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173			Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)		Rev (1170)		Arter:	Marsvin (1351)		Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64			Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173																						
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)																				
	Rev (1170)																					
Arter:	Marsvin (1351)																					
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64																						
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)																				

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				- At de marine naturtyper, som alle har stærkt ugunstig bevaringsstatus, skal sikres en veludviklet fauna og bundvegetation, det gælder bugter og vige (1160), sandbanker (1110) og rev (1170). - At området sikres som et godt levested for marsvin og edderfugl. - Den økologiske integritet sikres god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne. De konkrete målsætninger for området er generelt, at den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det. <i>Projektets potentielle påvirkninger</i> Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjernliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandspejl uden væsentlig terrænændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Påvirkningen fra selve lerindvindingen vil dermed ikke strække sig ind i Natura 2000-område 197 eller andre Natura 2000 områder. Naturtyperne og arten på habitatområdets udpegningsgrundlag er alene forekommende i det marine miljø, og dermed ikke i eller nær projektområdet. Edderfugl og hvinand er ikke observeret i projektområdet eller dets nærhed (jf. opslag i DOFbasen). Ederfuglen lever primært af blåmuslinger, men den æder også andre muslinger, snegle, fisk, søstjerner og krebsdyr. Hvinanden lever af muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr. På baggrund af observationer i DOFbasen og projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord vurderes området ikke at være raste- eller fourageringsområde for fuglearter på udpegningsgrundlaget. Samlet set vurderes arterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet ikke at blive påvirket. I DOFbasen er der ikke observationer af andre fuglearter i projektområdet og grundet projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord og projektets karakter, hvor indvindingen foregår i korte kampanjer på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, vurderes fuglearter på udpegningsgrundlaget i andre, mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder ikke at blive påvirket af projektet. Det vurderes, at på grund af projektets karakter kan det udelukkes, at råstofindvindingen inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofindvindingsprojekter nær projektområdet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område retableres dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, og dermed Natura-2000 område nr. 197. Retablering af dræning medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation. Retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af sediment eller nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Det vurderes, at på grund af efterbehandlingens karakter kan det udelukkes, at retablering af dræning inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofvindingsprojekter nær projektområdet. <i>Kumulative effekter</i> Vurderingen af kumulative virkninger er baseret på ovenstående vurderinger i kombination med andre planer eller projekter, som kan medføre en kumulativ miljøpåvirkning. Ansøger har også ansøgt om tilladelse til lerindvinding på matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund umiddelbart øst for projektområdet. Indvinding vil ikke foregå samtidig i de to projekter, da gravekampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret afsluttes inden for et område, før der indvindes i det andet. Der er ikke andre planer eller projekter i nærområdet, og der vil derfor ikke være nogle kumulative effekter.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Samlet vurdering Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.
35. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			Nej	I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen) vurderes det, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter ligeledes optaget på bilag IV. Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (2007, 2023 og 2024) samt artsrapporter udgivet ifm. NOVANA-programmet kan følgende bilag IV-arter have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området: Vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, trolldflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, brun langøre, odder, markfirben, stor vand-salamander, spidssnudet frø, løvfrø og strandtudse. Der er foretaget opslag på Naturbasen.dk og Arter.dk med henblik på at undersøge artsregistreringer, og der er anvendt ortofotos til at udpege potentielle levesteder. Flagermus I 2015 er der ifølge Arter.dk registreret Brandts flagermus i Skodsbøl Skov nord for projektområdet. Der er ingen yngle- eller rasteområder for flagermus, som vil blive påvirket i forbindelse med det

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				ansøgte projekt, da der ikke vil blive fældet træer eller nedrevet bygninger. Ligeledes påvirkes ledelinjer ikke af projektet. Da flagermus er nataktive, vurderes forstyrrelse fra maskiner og køretøjer ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af flagermus eller at påvirke den økologiske funktionalitet for flagermus i projektområdet. <i>Odder</i> Der er ikke registreret odder indenfor eller i nærheden af projektområdet. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulemuligheder i vegetationen udgør odderens yngle- og rasteområder. Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede yngle- og rasteområder for odder. <i>Markfirben</i> Der er ikke registreret markfirben indenfor eller i nærheden af projektområdet. Der er ingen skrænter eller lignende, som vil kunne udgøre levested for markfirben, og da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være et egnet yngle- og rasteområde markfirben. <i>Stor vandsalamander og spidssnudet frø</i> Der er ikke registreret stor vandsalamander eller spidssnudet frø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arterne trives bedst i rene vandhuller, som ligger lysåbent, og som er fri for fisk. Arternes rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder. Der vil ikke blive gravet i vandhuller eller under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet, og da projektområdet udgøres af landbrugsarealer, vurderes området ikke at indeholde egnede yngle- eller rasteområder for arterne.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Antages det, at arterne forekommer i mosen nord for og søen syd-øst for projektområdet, vil projektet grundets dets karakter med af-lange, smalle graveetaper, korte indvindingskampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling umiddelbart efter hver kampagne ikke udgøre en barriere for arternes spredningsmuligheder. <i>Løvfrø</i> Der er ikke registreret løvfrø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arten trives i varieret landskab med haver, levende hegn, skovbryn, udtørret vandhuller og engarealer. Da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for løvfrø. <i>Strandtudse</i> Der er ikke registreret strandtudse indenfor eller i nærheden af projektområdet. Artens levested er, hvor der er lav eller sparsom vegetation, der giver fourageringsmuligheder, og ustabile forhold i form af soleksponerede pytter og småvandhuller, der opstår kortvarigt. Da projektområdet udgøres af tørt landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for strandtudse. <i>Planter</i> Ingen af de 7 arter af planter på bilag IV er registreret indenfor eller i nærheden af projektområdet, og projektområdet vurderes ikke at udgøre et egnet levested for nogle af plantearterne, da det er tør landbrugsjord.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<i>Samlet vurdering af bilag IV arter</i> Region Syddanmark vurderer samlet set, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.
36. Forventes området at rumme danske rødlistearter?			Nej	Der er ikke registreret rødlistede arter indenfor projektområdet, hverken på Naturbasen.dk eller Arter.dk. Nærmeste registrerede rødlistearter er Brandts flagermus, der også er opført på habitatdirektivets bilag IV, se pkt. 35 ovenfor.
37. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Vandløbet er uden navn. Vandløbet er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Vandløbet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest vest for projektområdet. Søen er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Søen er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Kystvandet er vurderet til ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Kystvandet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Der er tale om et lerindvindingsprojekt, hvor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Efterfølgende retablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken, og retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Ud fra overstående samt afstanden til vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.
38. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Den terrænnære grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand, mens den dybe grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og ringe kemisk tilstand. Årsagen til den ringe kemiske tilstand er påvirkning af drikkevand med pesticider. Grundvandsforekomsterne er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes lerindvindingsprojektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål for grundvandsforekomsterne.
39. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			Nej	Der henvises til pkt. 33 og 34 ovenfor.
40. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			Nej	Projektområdet er ikke udlagt som støjbelastet areal. Projektet grænser op til boligområde i Egersund, men der er ikke overskridelse af fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområdet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
41. Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?	Ja			Projektområdet ligger i udkanten af Egersund og grænser op til en række ejendomme i byen. Projektets karakter med relativt kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede og ikke væsentlige.
42. Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke indenfor udpegning af kulturhistorisk bevaringsværdi. Da der kun vil ske gravning til 1,3 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
43. Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke indenfor udpegning af værdifulde kulturmiljøer, og der er ikke beskyttede sten- eller jorddiger inden for projektområdet. Da der kun vil ske gravning til 1,3 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
44. Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabsstræk?	Ja			Der er ikke registreret kulturarvsarealer, fredede eller ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje. Museum Sønderjylland vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde.
45. Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet er hverken udpeget som bevaringsværdigt landskab, eller større sammenhængende landskab jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Oplægning af en 5 meter høj støjvold mod vest vil påvirke udsigtsforholdene ved de ejendomme, som volden skal skærme for støj. Volden er dog ikke en permanent ændring af landskabet. Landskabet ændres derimod permanent ved en sænkning på ca. 1 meter, når det rødbrændende ler bortgraves. Disse forhold vurderes ikke at udgøre en væsentlig miljøpåvirkning.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
46. Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet er udpeget med specifik geologisk bevaringsværdi, jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Dette vurderes dog ikke at være en hindring for gennemførelse af det ansøgte projektet. Området ligger ikke inden for nationale geologiske interesseområder eller værdifulde geologiske områder.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

47. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirkning fra råstofindvindingen er lokal og knyttet til selve projektområdet og dets nære omgivelser. Påvirkningens geografiske udstrækning forventes således at være begrænset til det ansøgte område på ca. 4,7 ha samt en mindre del af Egersund. Dertil kommer transportvejen, hvor der vil være relativt kortvarige perioder med øget tung trafik med op til 96 transporter om dagen/gennemsnitligt ca. 10 i timen. Vejen ligger dog langt fra beboelse.			
48. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Der ligger ca. 22 beboelsesejendomme indenfor 100 meter af det ansøgte område, der potentielt kan blive påvirket.			

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
49. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?	Ja			Projektområdet er placeret i det åbne land, og selve arealet er ikke sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Projektområdets nærhed til Egersund og en række beboelser, der grænser op til området gør nærområdet sårbart. Der etableres en støjvold, som sikrer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. En støjvold på 5 meter vil i få timer om morgenen kunne afkaste

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				en skygge ind på nabomatrikler. Skyggens længde vil ved solens position 20 grader over horisonten (svarende til solens position på himlen omkring kl. 9 i midten af april og i midten af september) være ca. 13,7 meter ($L=5/\tan(20)$). Skyggekast fra støjvolden vurderes ikke at være en væsentlig gene for omkringliggende ejendomme grundet den korte varighed få timer efter solopgang, hvor skyggen kan nå den østlige del af nabomatriklerne. Projektets karakter med kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede.
50. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			Nej	Der er udarbejdet støjberegning, og som følge heraf opsættes støjvold mod naboer, således at vejledende grænseværdi for støj kan overholdes og miljøpåvirkningen er dermed ikke væsentlig. Der er ikke andre påvirkninger, som vurderes at være væsentlige.
51. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			Nej	De forventede samlede miljøpåvirkninger vurderes ikke at være væsentlige.
52. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun meget lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej, og der vil ikke være en forventet påvirkning over kommunegrænsen.
53. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun miljøet lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej.
54. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			Nej	Indvinding af rødbrændende ler er en velkendt projekttype, hvor den samlede miljøpåvirkning er ikke kompleks.
55. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	Ja			Råstofindvinding vil altid medføre en miljøpåvirkning. Ingen af de enkelte påvirkningsfaktorer er dog vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
56. Er påvirkningen af miljøet varig?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være varig.
57. Er påvirkningen af miljøet hyppig?			Nej	Da der kun indvindes i relativt korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, betragtes miljøpåvirkningerne ikke som hyppige.
58. Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være irreversibel.
59. Er der andre kumulative forhold?	Ja			Der er søgt om tilladelse til indvinding af ler på den nærliggende matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund. Der indvindes ikke samtidig med, at der indvindes i nærværende projekt, men der vil være en kumuleret landskabspåvirkning, som dog ikke vurderes at være væsentlig, da landskabet omkring Egersund i forvejen er påvirket af tidligere lerindvindinger.
60. Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	Ja			Der etableres støjvold mod vest, hvorved det sikres, at vejledende støjgrænser overholdes. Eventuelle ikke forventede støvgener minimeres ved vanding.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
61. Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt,		Nej	Ingen af de enkelte miljøpåvirkninger er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: *mha@rsyd.dk*
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?			

Dato:31.10.2024

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

Bilag 7 Udtalelse fra museet

Region Syddanmark

Att.: Michael Hjort Andersen

Region Syddanmarks Journal nr.: 23/43537

Dato: 31.05.2024

Museum Sønderjylland - Arkæologi | Sagsnr.: 24/7412

**Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl.
Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).**

Arkæologisk udtalelse i henhold til Museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi har modtaget høringsmateriale vedrørende ovennævnte projekt og har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af planområdet.

Projektbeskrivelse

Efter det oplyste er der ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding i et område øst for Egersund. Planområdet omfatter dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 alle Egersund Ejerlav, Egersund. Hertil kommer også et areal til adgangsvej på matr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund. Planområdet til indvinding omfatter et samlet areal på ca. 4,7 ha ifølge det oplyste.

Området er i dag udlagt til dyrket mark/græs.

Topografisk beskrivelse

Planområdet ligger umiddelbart øst for Egersund syd for Skodsbøl Skov. Området ligger relativt højt i terrænet omgivet af vand i form af Nybøl Nor, Egersund og Rinkenæs Bugt. Hertil kommer adskillige søer og vådområder umiddelbart uden for planområdet.

Tæt omkring området er der registreret flere væsentlige, jordfaste fortidsminder (se kortbilag).

Området på Broagerland er præget af adskillige gravhøjsregistreringer. Således er der mod øst og vest registreret adskillige gravhøje, herunder sb. 99-100, 114, 180-182 og 207-208 alle Broager Sogn.

Der er ligeledes dels registreret og dels udgravet bopladsspor fra stenalderen (sb. 115 og 213 Broager Sogn), bronzealderen (sb. 309 Broager Sogn), jernalderen (sb. 127 og 263 Broager Sogn) og middelalder (sb. 263 Broager Sogn).

Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bo- og gravpladser højt i terrænet og tæt ved vand. Netop en sådan placering, som det pågældende planområde har.

Museets vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **meget høj risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for planområdet inkl. adgangsveje, såfremt disse etableres med muldafrømning. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet.

Da planområdet overstiger 5000 m² skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi.

Yderligere sagsbehandling

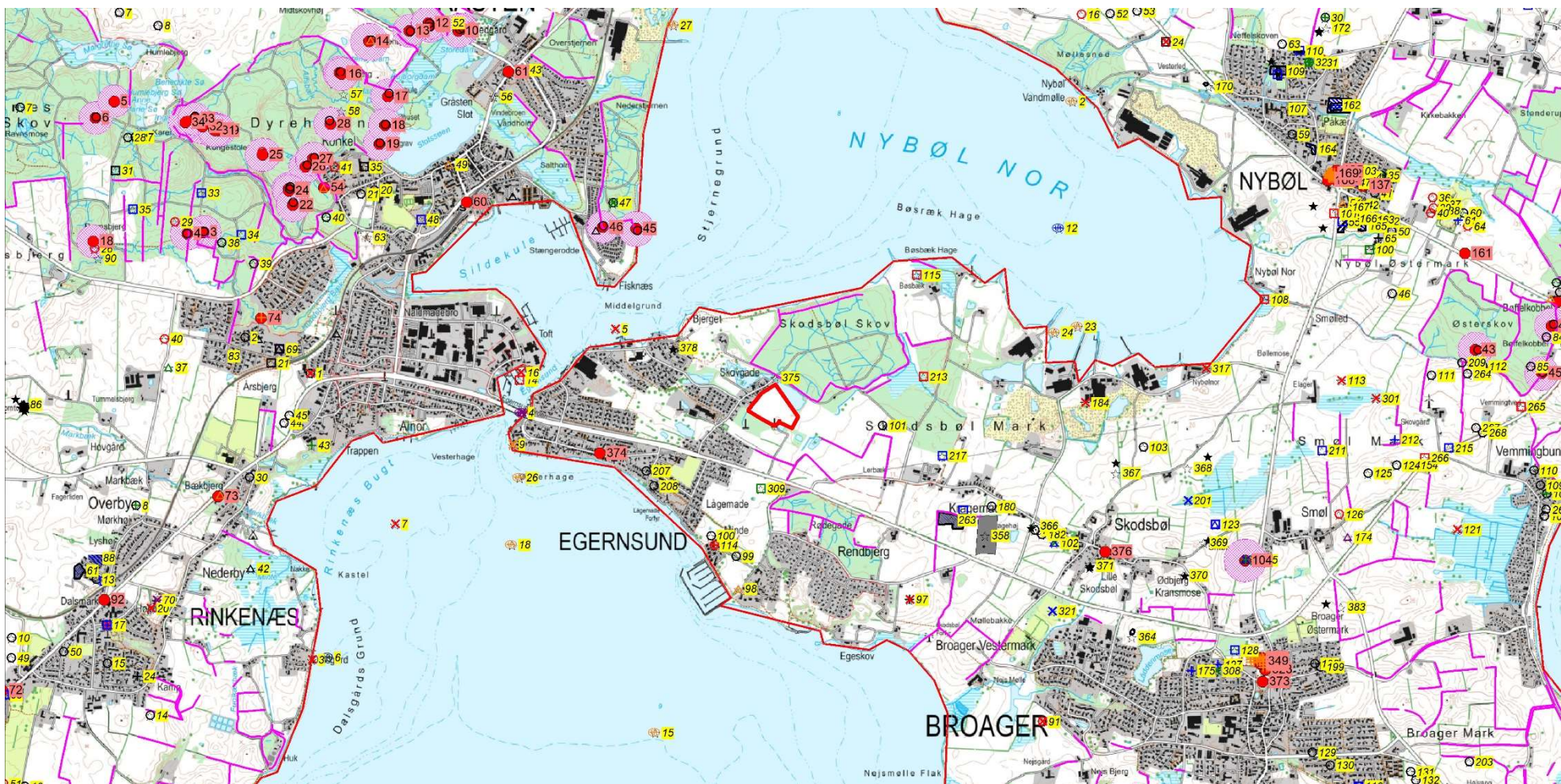
Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi gerne et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området.

Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Henvendelse til Pernille Kruse: 65 370 823/ pekr@msj.dk.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
D +45 65 37 08 32| M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Aktuelt 4 cm kort.

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

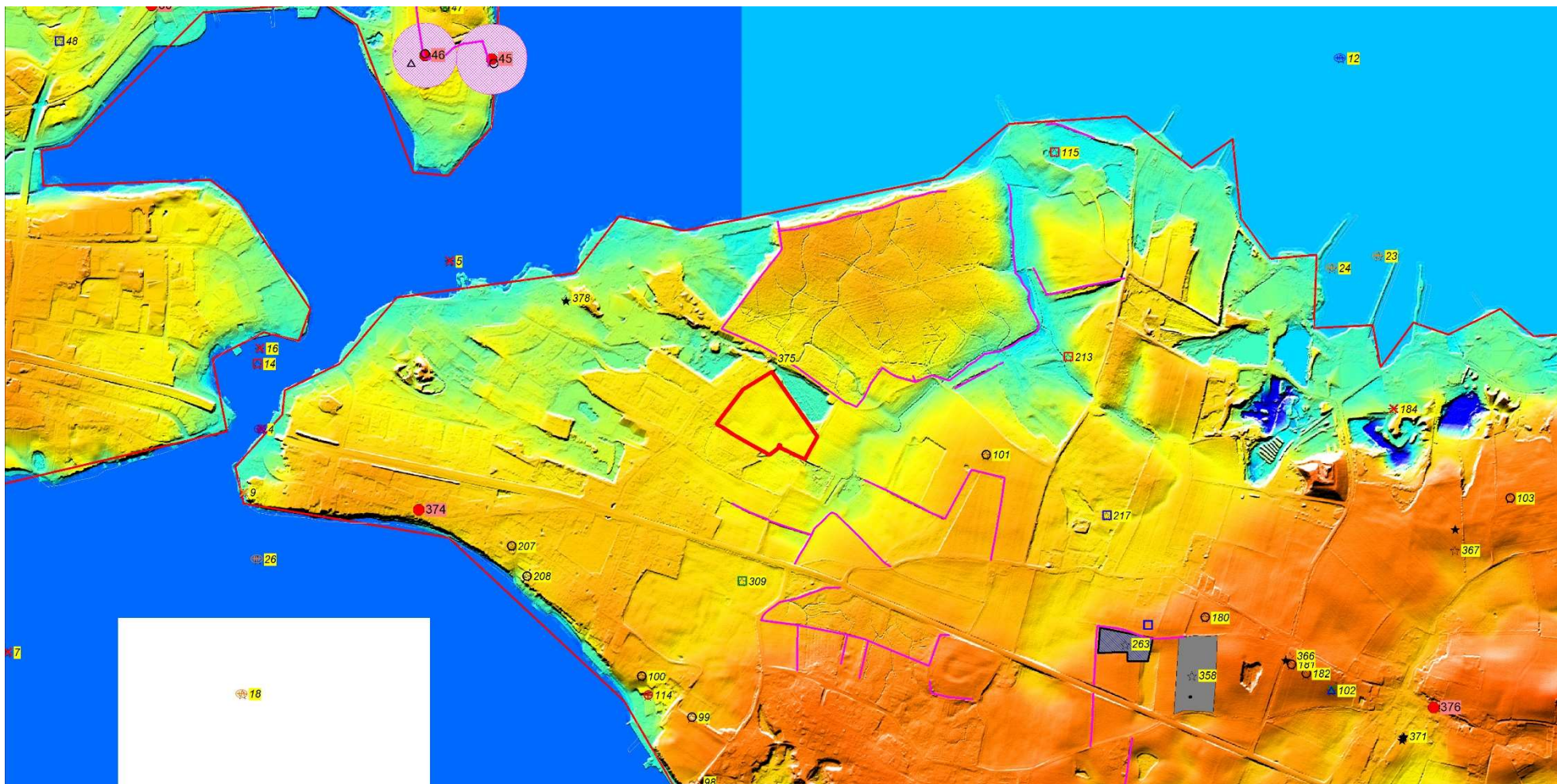
Ortofoto fra 2022.

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

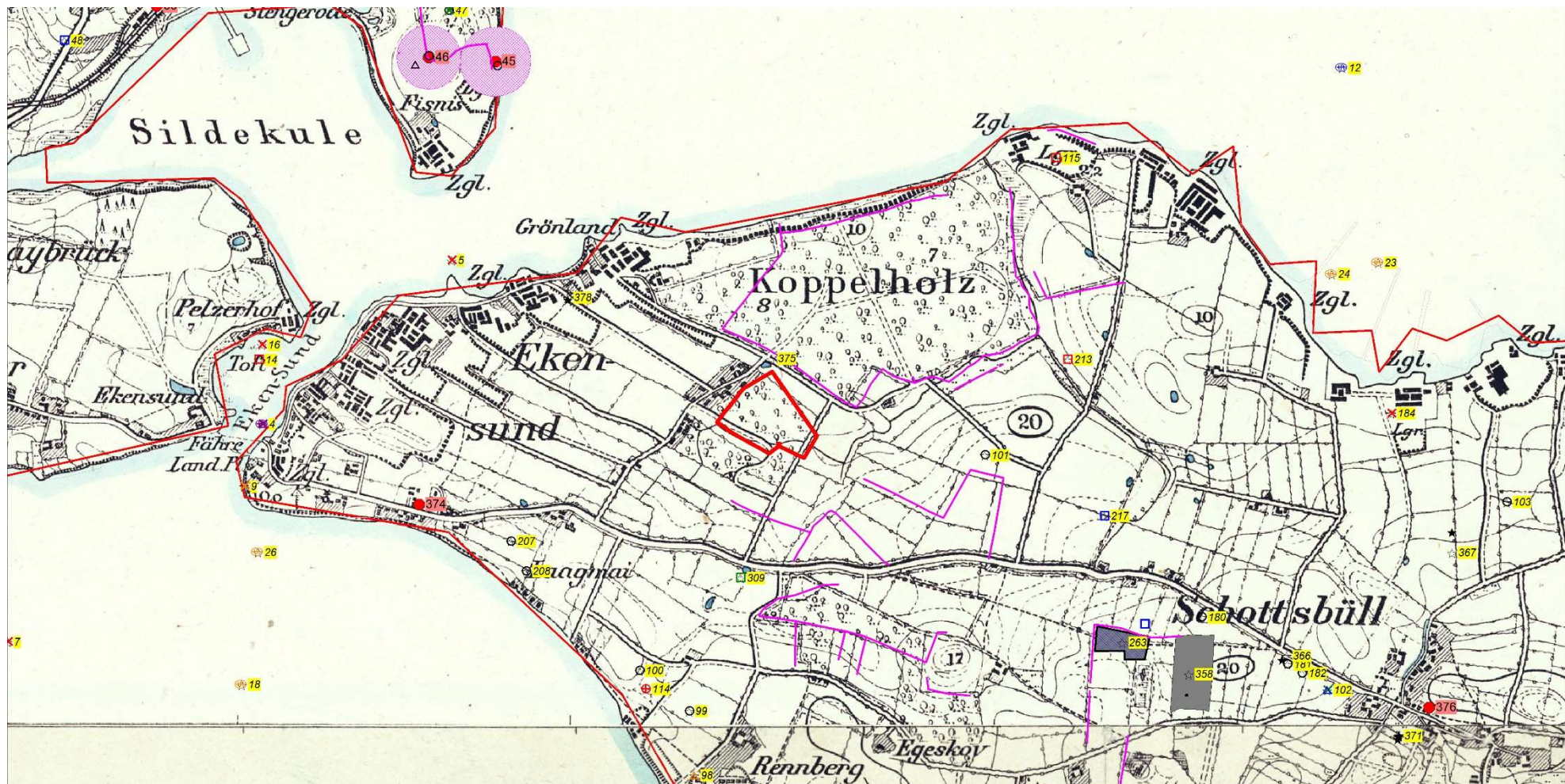
Ortofoto fra 2022.

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Danmarks Højdemodel – terrænmodel.

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Preussiske målebordsblade fra slutningen af 1800-tallet.